

PEST VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: PE/KTHF/01613-46/2024

Ügyintéző: Marlyin Kádár Enéh
Jánoska-Orbán Hajnalka
Kapronczay Orsolya
Kiss Krisztina
Némethné Fikó Krisztina
Nagy Tamás
Vlasics Gergő

Tárgy: Délegyháza külterület, 039/9-11,
039/24-25 hrsz.-ú ingatlanok egy részére tervezett
bányászati és ahhoz kapcsolódó tevékenységekre
vonatkozó új előzetes vizsgálati eljárás

Telefon: (06-1) 7766 280

HATÁROZAT

A **Precíziós Agrokémia Zrt.** (1148 Budapest, Vezér utca 142. 4. em. 12.; Cg.: 01-10-140772; KÜJ: 103750620, a továbbiakban: Kérelmező) előzetes vizsgálati eljárásra vonatkozó kérelme, a Budapest Környéki Törvényszék 105.K.701.311/2022/31. számú ítélete, valamint a *környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet] szerint lefolytatott előzetes vizsgálati eljárás alapján

megállapítom, hogy

a Délegyháza, külterület 039/9-11, 039/24-25 hrsz.-ú ingatlanok egy részére tervezett bányászati és ahhoz kapcsolódó tevékenységek vonatkozásában

**termőföld mennyiségi védelme szempontjából,
valamint közegészségügyi szempontból**

engedélyezést kizáró okok merültek fel, így a kérelem szerinti megvalósításra engedély nem adható.

SZAKHATÓSÁGI ÁLLÁSFOGLALÁS

A vízügyi- és vízvédelmi szakhatósági hatáskörében eljáró Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály (a továbbiakban: FKI-KHO) 35100/2611-3/2024.ált. számon az alábbi szakhatósági állásfoglalást adta:

„A Dokumentációt elfogadom, továbbá vízügyi és vízvédelmi szempontból megállapítom, hogy a tervezett tevékenységnek jelentős környezeti hatása feltételezhető, ezért környezetvédelmi hatásvizsgálati eljárás lefolytatását javaslom.”

*

Megállapítom, hogy a 250 000 Ft igazgatási szolgáltatási díjat Kérelmező megfizette.

A határozat a közléssel véglegessé válik, fellebbezésnek nincs helye. A döntés ellen a közléstől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható a Pest Vármegyei Kormányhivatalnál előterjesztett, de a Budapest Környéki Törvényszékhez (a továbbiakban: Törvényszék) címzett keresetlevél benyújtásával.

A keresetlevélben azonnali jogvédelem kérhető. Azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése. A halasztó hatály elrendelése esetén közigazgatási cselekmény nem hajtható végre, annak alapján jogosultság nem gyakorolható és egyéb módon sem hatályosulhat.

Természetes személy a keresetlevelet elektronikus úton vagy papír alapon [Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály, 1016 Budapest, Mészáros u. 58/b] is benyújthatja.

Az *elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól* szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: Eüsztv.) 9. §-ban meghatározottak elektronikus úton nyújthatják be a keresetlevelet. A jogi képviselővel eljáró ügyfél csak elektronikus úton nyújthatja be a keresetlevelet.

Elektronikus úton a keresetet csak e-Papír üzenetküldő alkalmazás útján lehet benyújtani, amely az alábbi elektronikus felületen található: <https://epapir.gov.hu>.

Az ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet, illetve az ügyfél jogi képviselője elektronikus ügyintézésre köteles. A képviselő elektronikus kapcsolattartás esetén a keresetlevél mellékleteként csatolja az elektronikus okiratként rendelkezésre álló vagy az általa digitalizált meghatalmazást, kivéve, ha a képviselő meghatalmazása a rendelkezési nyilvántartásban szerepel.

A közigazgatási per illetéke 30 000 Ft, azonban a feleket vagyoni és jövedelmi viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg.

A Törvényszék a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére, vagy ha szükségesnek tartja tárgyalást tart.

INDOKOLÁS

Kérelmező meghatalmazásából eljáró Piller Péter e.v. (8227 Felsőörs, Bárókert u. 7.; a továbbiakban: Tervező) a területileg illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási hatósághoz (a továbbiakban: környezetvédelmi hatóság) benyújtott EPAPIR-20210930-10295 számú kérelmében a Délegyháza, külterület 039/9-11, 039/24-25 hrsz.-ú ingatlanok egy részére tervezett bányászati és ehhez kapcsolódó tevékenységekre vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás lefolytatását kezdeményezte.

Az EPAPIR-20210930-10295 számú kérelemhez Tervező csatolta az általa összeállított – *A Délegyháza 039/9-11, 24-25 hrsz.-ú ingatlanokon tervezett bányászati tevékenység előzetes vizsgálata* című, 2021 szeptemberében készült 21-14-EV tervszámú – előzetes vizsgálati dokumentációt (a továbbiakban: Dokumentáció). A Dokumentációban foglaltak szerint Kérelmező a tárgyi ingatlanok egy részén, összesen 7,37 ha nagyságú területen tervez nyílt színi bányászatot végezni úgy, hogy a teljes visszatöltés mellett a szántó művelési ágat jelölte meg az újrahasznosítás céljaként.

A környezetvédelmi hatóság a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. § (1) a) pontja alapján – tekintetbe véve a 3. számú melléklet 19. pontjában foglaltakat – az előzetes vizsgálati eljárást lefolytatta, és PE-06/KTF/31491-38/2021 számon (a továbbiakban: Határozat) megállapította, hogy – termőföld mennyiségi védelme szempontjából, valamint közegészségügyi szempontból az engedélyezést kizáró okok merültek fel, így – a kérelmezett tevékenységekre engedély nem adható.

Kérelmező a Határozat ellen keresettel élt.

A Budapest Környéki Törvényszék a pert lefolytatta, és 105.K.701.311/2022/31. számú ítéletével (a továbbiakban: Ítélet) a Határozatot megsemmisítette, továbbá a Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályát (a továbbiakban: Környezetvédelmi Hatóság) új eljárás lefolytatására kötelezte.

Az Ítéletben foglaltak és Kérelmező nyilatkozata alapján az új eljárás 2024. február 2. napján indult. Kérelmező új előzetes vizsgálati dokumentációt nem készítettett, az új eljárást a Dokumentáció alapján kívánta lefolytatni.

A Környezetvédelmi Hatóság az új eljárásban megállapította, hogy a tevékenységgel kapcsolatban országhatáron átterjedő jelentős környezeti hatás bekövetkezése nem várható.

A Környezetvédelmi Hatóság a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. § (3) és (4) bekezdései értelmében, a hivatalában és a honlapján közzétette az eljárás megindításáról szóló közleményt, továbbá a vonatkozó iratokat – közhírré tétel céljából – megküldte a tervezett tevékenység helye szerinti Délegyháza Község Jegyzőjének (a továbbiakban: Jegyző).

Jegyző H/311-6/2024 számon tájékoztatta a Környezetvédelmi Hatóságot arról, hogy az eljárás megindításáról szóló – a közhírré tétel időpontjára, helyére, valamint a vonatkozó iratokba való betekintési lehetőség módjára vonatkozó adatokkal kiegészített – közlemény kifüggesztése 2024. február 16. napján a helyben szokásos módon megtörtént.

A 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1. § (6b) bekezdése alapján a tevékenység telepítési helye szerinti település önkormányzata ügyfélnek minősül, így Délegyháza Község Önkormányzata PE/KTHF/01613-12/2024 számon kapott értesítést az új eljárás megindulásáról. Délegyháza Község Önkormányzata képviselőjében a település polgármestere H/311-8/2024. számon tett nyilatkozatot.

A Délegyházi Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzat PE/KTHF/01613-19/2024 számon érkezett levelében tett észrevételt.

A Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF/01613-20/2024 számon értesítette az ügyben érintett ügyfeleket, így a PE-06/KTF/31491/2021. számú ügyben megállapított ügyfeleket is.

Az érintett nyilvánosság részéről több észrevétel érkezett: a tervezett tevékenység környezetében élő lakosok közül magánszemélyek tettek észrevételt a kérelem vonatkozásában.

Az észrevételek a Környezetvédelmi Hatóság hatáskörén túl mutató kérdéseket is érintettek, ezért PE/KTHF/01613-28/2024 számon az FKI-KHO, a Pest Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 10. Ráckeve (a továbbiakban: Ingatlanügyi Hatóság), valamint a Pest Megyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya (a továbbiakban: Népegészségügyi Osztály) értékelését kérte – az anonimizált észrevételekkel frissített közlemény elérési

útvonalának ismételt megküldésével. A fent nevezett hatáskörökben született szakhatósági állásfoglalás, illetve a szakvélemények az észrevételekre adott válaszokat is tartalmazzák.

A Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF/01613-30/2024 számon Kérelmezőt nyilatkozattételre szólította fel a beérkezett nyilatkozatok vonatkozásában. EPAPIR-20240409-8791 számon Kérelmező a meghosszabbított teljesítési határidő lejárta előtt reagált.

Az új eljárás során ügyféli jogállás megállapítására irányuló kérelem nem került benyújtásra.

*

A Környezetvédelmi Hatóság – tekintettel az Ákr. 55. § (1) bekezdésében foglaltakra – megkereste az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, valamint az 1. melléklet 9. számú táblázatának 2. és 3. pontjában meghatározott szakhatóságot.

Az FKI-KHO 35100/2611-3/2024.ált. számú szakhatósági állásfoglalását az alábbiakkal indokolta:

»Tárgyi eljárás előzménye a Kérelmező Hatóság által PE-06/KTF/31491/2021. számon lefolytatott előzetes vizsgálati eljárás során az FKI-KHO szintén részt vett, mint vízügyi és vízvédelmi szakhatóság. Az FKI-KHO megállapítja, hogy tárgyi eljárás során benyújtott Dokumentáció alapján a műszaki paraméterekben érdemi módosítására nem került sor, így az FKI-KHO fenntartja a 35100/11772-8/2021.ált. számon kiadott szakhatósági állásfoglalásában foglaltakat.

A Dokumentációban foglaltak szerint Kérelmező a fedőréteg eltávolítása után vízszint feletti és vízszint alóli kotrással termelné ki a haszonanyagot, amit aztán osztályozást követően elszállítanak. A bánya tervezett területe 7,37 ha, fedőlapja 100,0 mBf, alaplapja 87,0 mBf. A bányából 4 év alatt legfeljebb évi 100 000 m³ homokos kavics, kavicsos homok kitermelését tervezik.

A tervezett bányaművelés hatására 1 db 4 – 8 m mélységű, nyílt felszínű bányató keletkezne. Kérelmező a tájrendezési tevékenységet a kitermeléssel párhuzamosan, de ahhoz képest kb. 1 év csúszással tervezi folytatni oly módon, hogy az egyidejű nyílt vízfelület kiterjedése a 2 ha területet nem haladja meg. A tájrendezés végeztével az eredeti szántóföldi művelési ág áll helyre. Töltőanyagként jelenleg nem meghatározott területen kitermelt, hulladéknak nem minősülő, szennyezetlen inert anyagot használnának fel, mely szemcsemérete jellemzően 1 – 100 mm között változik.

A Dokumentáció 5.2.2.2. fejezete szerint „Kérelmező az 1 – 2 ha-os átmeneti üzemi tó felületének előzetes kompenzációja céljából egy az érintettel azonos víztesten található bányató egy 2 ha-os részét tervezi a kitermelés megkezdését megelőzően szennyezetlen inert anyaggal feltölteni.” Azonban Tervező az előzetes feltöltés pontos helyszínét nem részletezi.

A tervezett bányatelek környezetében az első vízadó réteg a bánya produktív összletét adó, átlagosan 6,1 m vastag pleisztocén homok és kavics. A terület klimatikus vízmérlege negatív, tehát az évi párolgás nagyobb, mint az évi csapadék mennyisége. A talajvízforgalomban emiatt kialakuló hiányt a medenceperemek felől és nagyobb folyóvizek felől érkező horizontális hozzá áramlás, valamint a mélyebb vízadókból való feláramlás pótolja. Az utóbbi folyamatok Tervező álláspontja szerint Délegyháza környékén jelenleg egyensúlyban vannak egymással, vagyis a talajvízszintben tendenciózus változás nem figyelhető meg, a nagy felületű bányatavak megléte mellett sem. A tervezett bányatelekhez legközelebb eső (attól ÉNy-ra, 1,2 km-re található) talajvíz monitoring kút a Délegyháza, Kastély közben

lévő 4590 (korábban 1104) törzsszámú monitoring kút. A kútban észlelt néhány, évi közepes vízállás adat alapján Tervező megállapította, hogy Délegyházán az utóbbi 35 év alatt talajvízszint-csökkenés nem következett be.

Tervező szerint a talajvízszint-csökkenés területi eloszlása nincs összhangban, sőt ellentmondásban van a kavicsbánya-tavak területi eloszlásával, melyek Délegyháza – Kiskunlacháza környékén koncentrálnak.

Ebből Tervező arra következtet, hogy a Duna – Tisza-közi talajvízszint csökkenés fő kiváltó okai között a kavicsbánya-tavak nem szerepelnek. A Dokumentációban végzett számítások alapján a bányászati tevékenység ideje alatt fennmaradó, max. 2 ha nagyságú üzemi tó párolgása közvetlenül a tópart mellett 0,4 cm-es talajvízszint csökkenést okoz, a tóparttól 250 m távolságban 0 cm-t.

Tervező a Dokumentáció szerint a kialakuló bányató vízminőségét általános vízkémiai paraméterekre, nehézfémekre, PCB- és TPH-tartalomra évente egy alkalommal javasolja vizsgálni. Továbbá a bányatelek É-i és D-i sarkában 1 – 1 db monitoring kút telepítését tervezik. A vízszint regisztrálására a tóba vízmércét telepítenek.

Tervező nyilatkozata szerint a bányatelek területén szociális célú vízkivételt nem terveznek.

Délegyháza Polgármestere H/311-8/2024. számú nyilatkozatában foglaltak szerint a jelen eljárás során benyújtott dokumentáció továbbra sem ad egyértelmű választ arra, hogy a tervezett tevékenység okozta depresszió biztosan nem hathat negatívan a lakóövezetben vagy a mezőgazdasági területeken meglévő öntözési célú fúrt kutak vízhozamára, minőségére. Ezzel kapcsolatban az FKI-KHO tájékoztatja, hogy a depresszió kiterjedése és mértéke azonban a Dokumentációban meghatározásra került az „5.2.2.2. Felszín alatti vizek” című fejezet alatt.

A Délegyházi Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzat 2024. február 21. kelt, valamint több délegyházi lakos észrevételében szintén ismertette a tervezett tevékenység hatására bekövetkező depresszió vonatkozásában fennálló aggályait. Véleményeik megegyeznek az Önkormányzat álláspontjával, miszerint a Tervező nem tért ki a talajvízszint-csökkenés következményeire a környező területeken lévő ivóvíz célú és öntözőkutak esetében.

A külszíni bányászati tevékenység a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet] 3. § 24. pontja értelmében felszín alatti vízből történő közvetett vízkivételnek minősül, tekintettel arra, hogy ennek hatására fokozódik a felszín alatti víz párolgása, vagy létrejön a kapcsolódó felszíni, illetve felszín alatti vizek útján történő megcsapolása.

Tárgyi terület a Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről szóló 1242/2022. (IV. 28.) Korm. határozattal elfogadott vízgyűjtő-gazdálkodási terv (a továbbiakban: VGT3) szerint az sp.1.14.2. Duna-Tisza köze – Duna-völgy északi rész sekély porózus víztest területére esik. A VGT3-ban meghatározottak szerint a víztest mind mennyiségi, mind kémiai állapotát tekintve gyenge minőségű. A VGT3 6-49. táblázat 6.2. sora szerint a kavicsbánya-tavak a vízszint süllyesztése révén országos és víztest szinten is jelentős problémát képviselnek a felszín alatti vízkészletre.

Továbbá figyelembe kell venni, hogy a Szakhatósági állásfoglalás idején érvényben lévő vízgazdálkodási terv (VGT2) szerint az érintett víztest gyenge mennyiségi állapotának oka kizárólag a vízmérleg teszt, addig a VGT3-ban az ok a vízmérleg teszt mellett a felszín alatti víztől függő vizes élőhelyek és szárazföldi ökoszisztémák állapota is. (Továbbá a VGT3 szerint – a VGT2-től eltérően – a víztest

mennyiségi állapota a süllyedés teszt szempontjából jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata.) Azaz az előző eljárás óta a víztest állapota – az elfogadott vízgyűjtő-gazdálkodási tervek szerint – kedvezőtlenebb irányba változott.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 15. § (1) bekezdése szerint:

„A felszín alatti vizet – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – csak olyan mértékben szabad igénybe venni, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlás egyensúlya minőségi károsodás nélkül megmaradjon, és teljesüljenek a külön jogszabály szerinti, a vizek jó állapotára vonatkozó célkitűzések elérését biztosító követelmények.”

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 6. § szerint:

6. § (1) A környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy

a) a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;

b) megelőzze a környezetszennyezést;

c) kizárja a környezetkárosítást.

(2) A környezethasználatot az elővigyázatosság elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával, továbbá a hulladékkeletkezés csökkentésével, a természetes és az előállított anyagok visszaforgatására és újrafelhasználására törekedve kell végezni.

(3) A megelőzés érdekében a környezethasználat során a leghatékonyabb megoldást, továbbá a külön jogszabályban meghatározott tevékenységek esetén az elérhető legjobb technikát kell alkalmazni.

A Kvt. 18. § (1) bekezdése szerint:

(1) A víz védelme kiterjed a felszíni és felszín alatti vizekre, azok készleteire, minőségére (beleértve a hőmérsékleti viszonyait is) és mennyiségére, a felszíni vizek medrére és partjára, a víztartó képződményekre és azok fedőrétegeire, valamint a vízzel kapcsolatosan - jogszabályban vagy hatósági határozatban - kijelölt megkülönböztetett védelem alatt álló (védett) területekre.

Továbbá a Kvt. 18. § (5) bekezdése szerint:

(5) A környezet igénybevételét és használatát úgy kell megszervezni és végezni, hogy a vizek állapotára vonatkozó környezeti célkitűzések teljesüljenek, így különösen:

a) a felszíni és a felszín alatti vizek állapota ne romoljon,

b) a felszíni és felszín alatti vizek jó állapota a külön jogszabály szerinti környezeti követelmények teljesítése révén megvalósuljon.

A térségben található talajvízszint-ingadozást elsősorban a természetes viszonyok (csapadékmennyiség) határozzák meg, ellenben a humán beavatkozások módosító tényezőként hozzáadódnak. Tekintve azt, hogy a felszín alatti vízviszonyok alakulásáért felelős természetes viszonyok szabályozhatatlanok, a vízviszonyok alakulásában nagy szerepet játszó humán beavatkozások hatásait kell ellenőrzés alá vonni, annak nagymértékű megnövekedése miatt.

A fedőréteg letakarítását követően a megnyitott felszín alatti víztestek a fedőréteg hiányában kevésbé védettek a felszín felől esetlegesen bejutó szennyeződésekkel szemben, továbbá a nyílt vízfelület következtében jelentősen fokozódik a párolgás, amely negatív hatással jár a víztest mennyiségi állapotára nézve.

Így tehát a nyílt vízfelszín létrejöttétől kezdődően a talajvízszintben kialakuló (a későbbiekben folyamatosan fennálló) depresszió a vízkészlet állapotának éghajlatváltozás miatti prognosztizált romlását tovább gyorsítja, azonban a bányászattal egyidejű feltöltési tevékenység – mely során a nyílt vízfelület relatíve rövid időtartamon keresztül áll fenn, valamint hogy ennek folyamatos visszatöltése zajlik – vízvédelmi szempontból megfelelő technikának minősül. A tevékenység felszín alatti víz minőségére és mennyiségére gyakorolt hatásának pontosabb megismerése érdekében környezetvédelmi hatásvizsgálati eljárás lefolytatását javaslom. A környezeti hatásvizsgálati dokumentációban ismertetni kell, hogy a tervezett bányanyitást megelőzően melyik meglévő bányatavon terveznek előzetes feltöltést végezni. Továbbá az Önkormányzat, a Délegyházi Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzat és a délegyházi lakosok nyilatkozata alapján vizsgálni kell a bányanyitás hatását a környező ivóvíz célú és öntözőkutakra.

Fentiek miatt a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Tárgyi terület a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet szerint kijelölt vízbázist nem érint.

A terület a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 7. §-a és a 2. számú melléklet szerint, valamint a 7. § (4) bekezdésében meghatározott 1:100 000 méretarányú országos érzékenységi térkép alapján felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny terület.

Szakhatósági állásfoglalásom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. §-án alapul. (...)

Az FKI-KHO feladat- és hatáskörét a vízügyi hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés 2. pontja, valamint illetékességét ugyanezen rendelet 2. számú mellékletének 2. pontja szabályozza.«

A Környezetvédelmi Hatóság az eljárás során közreműködő szakhatóság állásfoglalását és annak indokolását az Ákr. 81. § (1) bekezdés alapján foglalta határozatba.

A szakhatóság állásfoglalása ellen az Ákr. 55. § (4) bekezdése alapján önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat elleni jogorvoslat keretében támadható meg.

*

Külön-külön az egyes környezeti elemekre és a beruházás egyes környezeti hatásaira vonatkozóan – a rendelkező részben rögzítettekén túl – a következők szerinti értékelést tette a Környezetvédelmi Hatóság, figyelembe véve

- a terület igénybevételeinek nagyságát (beleértve a kapcsolódó műveletek, létesítmények területigényét is),
- a más természeti erőforrás igénybevételeinek, illetve használata korlátozásának nagyságát,
- a tevékenység kapacitásának, kiterjedésének nagyságát,
- a tevékenység telepítése, megvalósítása és felhagyása során keletkező hulladék mennyiségét, veszélyességét, kezelhetőségét,
- a környezetterhelés nagyságát, jelentőségét,
- a baleset, üzemzavar kockázatának mértékét (különös tekintettel a felhasznált anyagokra és az alkalmazott technológiára), valamint

- a vonzerőt más jelentős környezeti hatású tevékenységek, létesítmények létesítésére a telepítési hely szomszédságában.

A tervezési terület 7,37 ha nagyságú, Délegyháza község külterületén, a központi belterülettől délkeletre, helyezkedik el, a Délegyháza 039/9-11, 039/24-25 hrsz.-ú ingatlanoknak egy-egy részét érinti.

A sarokponti koordináták:

	Y [m]	X [m]
1	653028,02	211483,79
2	652937,36	211333,00
3	652943,78	211245,11
4	652973,58	211134,76
5	653124,18	210985,85
6	653155,01	211016,11
7	653129,95	211087,35
8	653168,75	211154,43
9	653147,30	211221,56
10	653141,08	211314,32
11	653139,08	211374,51
12	653141,02	211405,50
13	653142,63	211431,18
14	653115,12	211459,18
15	653075,75	211435,11

KTJ: 102 956 002 Bányatelek – tervezett

A területet a Délegyháza 35/2009. (X. 28.) számú önkormányzati rendeletével elfogadott rendezési terv módosítás mezőgazdasági övezetből *Kb-2 – különleges, bányaterületbe* sorolta át. Délnyugati, valamint részben az északkeleti irányból 45 – 80 m között változó szélességű sávban *Ev – védelmi erdő* övezeti besorolású terület veszi körbe. Az érintett ingatlanok 5. minőségi osztályba sorolt szántó területein kívántak bányászati tevékenységet végezni: itt jelenleg mezőgazdasági termelés folyik.

A Dokumentációban foglaltak szerint a tervezési terület az 5207 számú, Bugyit elkerülő közútról részben betonozott, részben burkolatlan, külterületi utakon, lakó- vagy üdülőterület keresztezése nélkül közelíthető meg tehergépkocsival járható úton: ugyanakkor megemlíti, hogy ez egy 160 m-es szakaszon az alsódélegyházi TSZ-telep lakóterület mellett halad.

A tervezett bányateleket kelet – nyugati irányban egy 400 kV-os közcélú távvezeték keresztezi, melynek egy tartóoszlopa a területre esik. A távvezeték védelmére a bányatelek fektetési eljárás során védőpillért állapítottak volna meg, 28 – 28 méter szélességben.

A homokos kavics és kavicsos homok kitermelését nyílt színi bányában úgy tervezték, hogy az összesen 400 000 m³ mennyiségű haszonanyagot négy év alatt emelték volna ki, nagyrészt a talajvíz szintje alól. Kérelmező az 1 – 2 ha kiterjedésű átmeneti üzemi tó okozta többletpárolgás kompenzálása céljából, a kitermelés megkezdése előtt, az érintettel azonos víztesten található egyik bányató egy 2 ha-os részét tervezte szennyezetlen inert anyaggal feltölteni. (Részletesebb ismertetést a Dokumentáció nem tartalmazott.)

A talaj- és a meddőréteg letakarítását követően a 4–10 m rétegvastagságú haszonanyagot dobókanalas kotróval tervezték kitermelni, továbbá egy részét vizes osztályozó gépsor telepítésével frakciókra válogatni. A technológiából kikerülő vizes zagy közvetlenül a bányatóba folyt volna vissza.

Kérelmező a bánya tájrendezését a kitermeléssel párhuzamosan ütemezve, 1 év csúszással kívánta végezni, az egyidejű nyílt vízfelület nagyságát 1 – 2 ha-ban jelölték meg.

A feltöltéshez szükséges anyag forrása a Dokumentációban foglaltak szerint jelenleg nem meghatározott területen kitermelt, hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó feltételek teljesülését igazoló dokumentummal rendelkező, szennyezetlen inert anyag, a szemcseméret tervezetten legalább 90%-ban 1 – 100 mm közötti lett volna. A 96,5 mBf. szintig történő visszatöltéshez a letakarított meddőt és a talajvíz szintje felett humuszos talajt is fel kívánták használni

A bányatelek területét a kitermelést követően teljes egészében mezőgazdasági hasznosításra (szántó művelési ág visszaállítására) alkalmassá tervezték tenni.

Az átmeneti üzemi tó vízminőségének megfigyelése céljából a tó vizének évente egy alkalommal történő mintázását és elemzését tervezik általános vízkémiai paraméterekre, nehézfémekre, PCB és TPH komponensekre vonatkozóan. A felszín alatti víz minőségének ellenőrzésére a talajvíz áramlása szempontjából felvízi területen, tehát a bányától északra, és az alvízi területen, tehát a bányától délre egy-egy monitoring kút létesítését tervezték. A mintázást és vizsgálatok elvégzését szintén évente kívánták elvégezni, általános vízkémiai paraméterekre, nehézfémekre, PAH, PCB és TPH-tartalomra vonatkozóan.

A munkavégzést nappali időszakban kívánták végezni 7:00 – 17:00 óráig.

A Dokumentáció úgy fogalmaz, hogy a tájrendezéshez használt feltöltő anyag beszállítását a homokot/kavicsot kiszállító teherjárművek visszafuvarjával végzik. Ezzel a feltétellel kalkulálva munkanapokon (250 nap/év) naponta 32 teherautó fordulóban (64 elhaladás) határozták meg a kiszállítás volumenét.

A Környezetvédelmi Hatóság gyakorlati tapasztalatai szerint ez a tervezési alapfeltétel erős kétségeket vet fel. A külső vállalkozások által végzett ki- és beszállítás más-más célból történik: az építési-bontási hulladékból előállított, hulladékstátuszából kivont anyagok keletkezési/előállítási, valamint a kitermelni tervezett haszonanyag felhasználási helyei, illetve az ezen munkálatokat végző személyek kis valószínűséggel esnek egybe. Továbbá a külső vállalkozások működésére a bányavállalkozónak kis eséllyel van rálátása, befolyásolási lehetősége. Az ilyen jellegű összetett együttműködés módját a Dokumentáció nem ismerteti, Tervező tehát azt a tervezési alapadatot, hogy a ki- és beszállítás visszafuvarral fog bonyolódni, tényekkel nem támasztja alá.

Zaj- és rezgésvédelem:

A Dokumentáció érdemi vizsgálata során megállapításra került, hogy az zaj- és rezgésvédelmi szempontól nem tartalmaz minden, a döntéshez szükséges információt, ezért a Környezetvédelmi Hatóság az Ákr. 62. § (1) bekezdésében foglaltak alapján PE/KTHF/01613-34/2024 számon nyilatkozattételre szólította fel Kérelmezőt. A felhívásnak Kérelmező – határidőhosszabbítási kérelme kedvező elbírálását követően – EPAPIR- 20240421-860 számon eleget tett: benyújtva Tervező által készített, a kapcsolódó szállítási tevékenységre vonatkozó kiegészítést.

A kiegészített Dokumentációban foglaltak alapján az alábbiak állapíthatók meg:

A tervezett bánya környezete:

- Északi irányban: Délegyháza község kertvárosias területén, **280 méterre** található ingatlanok, az Árok utca 1579/3,6,7 hrsz-ú ingatlanjai.
- Déli irányban: TSZ telep, 061/7-17 hrsz-ú ingatlanai, falusias területen, **220 méterre** található.
- A korábbi évtizedekben végzett kavicsbányászat nyomán kialakult bányató környezetében népszerű üdülőhely alakult ki, így a régi bányató (V-ös tó) partján, több szakaszon üdülőházas övezetet jelölt ki a Délegyházi Önkormányzat. A legközelebbi ilyen Üü-1 üdülő övezet (az V-ös tó nyugati partján található 1318 hrsz-ú ingatlan) távolsága a tervezett bányatelektől **335 méterre**.
- A bánya környezetében *Gip – gazdasági ipari/Kb-2* bánya területen is található néhány épület, melyek lakottak, ezek közül a **legközelebbi épület a bányatelek határától 80 m-re található** (a Délegyháza 039/27 hrsz.-ú ingatlan).

A gépi tevékenységből eredő zaj terjedésének csökkentése céljából a letakarított fedő-meddőből és talajból a bányatelek északi és északnyugati határvonalán 5 m magas, többi oldalán 3 m magas folyamatos védőtöltést terveztek kialakítani.

Munkavégzés csak hétköznapokon, a nappali időszakra (7:00 – 17:00 között) tervezték.

A telephely zajforrásai a következők lettek volna:

Homlokrakodó
Hidraulikus forgókotró
Dobókanalas kotró
Belső teherautó
Oszályozó gépsor
Tolólapos munkagép (dózer)

Munkagépektől eredő zaj:

A Dokumentáció számításai azt prognosztizálták, hogy a bánya zajforrásaiból származó zajterhelés a tervezett **védőtöltés megépítése mellett megfelelt volna a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról** szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendelet [továbbiakban: 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendelet] 1. melléklet 1 pontjában a megfelelő oszlopban és sorban (üdülőterület, falusias lakóterület, kertvárosias, gazdasági/bánya) **megállapított határértéknek**.

A bánya hatásterülete:

a tervezett bányatelek határától számított 208 m távolságban definiálta a Tervező, melyen belüli zajtől védendő ingatlanok található (Délegyháza 034/7-8, 11 hrsz., *Gip* területen található tanyaépületek), a 70 m-en belüli (Délegyháza 039/15, 26-27 hrsz.) gazdasági területek és a 258 m távolságon belüli (*TSZ-területen* belül Délegyháza 016/7-10, 13 hrsz.) falusias lakóterületek.

Szállítási zaj:

A tervezési területet az 5207 számú Bugyit elkerülő közútról részben betonozott, részben burkolatlan külterületi utakon, lakó- vagy üdülőterület keresztezése nélkül lehet megközelíteni.

A kiszállítás éves átlagban 400 m³/nap lett volna. A szállítást végző teherautók eltérő kapacitását tekintetbe véve naponta 32 teherautó fordulóval, 64 elhaladással számolt a Tervező.

A tevékenységhez kapcsolódó személyszállítás nem lett volna jelentős, a bányában dolgozó személyzet és műszaki vezetés kiszállása kb. 5 személygépkocsi fordulót jelentett volna naponta.

A tervezett szállítási útvonala 160-200 m-es szakaszon az alsó délegyházi *TSZ-telep* lakóterület mellett haladt volna el.

A tevékenységhez kapcsolódó szállítás a *TSZ-telep* környezetében okozna érzékelhető zajterhelés változást, de a számítások alapján a megnövekedett forgalom után a szállításból eredő zajterhelés nem éri el a 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendelet 3. mellékletében szereplő zajterhelési határértékeket.

Az útszakasz zajkibocsátását a Dokumentáció a bányaművelés maximális kapacitása mellett (évi 100 000 m³) 5,2 dBA értékkel magasabbnak határozta meg, a jelenlegi alapállapothoz viszonyítva.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet [továbbiakban: 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet] 7. §-a szerint a szállítási tevékenység hatásterülete az a szállítási útvonalakkal szomszédos, zajtól védendő terület, amelyen a szállítási, fuvarozási tevékenység legalább 3 dB mértékű járulékos zajterhelés-változást okoz. Jelen esetben a zajterhelés változást 3 dB-nél magasabb értékben határozták meg, ezért a kiszállítás vonatkozásában is hatásterületet lehetett meghatározni.

A szállítási tevékenység hatásterülete az útszakasz 30 m-es környezetében található lakóterületekre terjed ki.

A 27/2008. KvVM–EüM együttes rendelet 3. számú melléklete szerint a közlekedéstől származó zajterhelés határértéke a külterületi közút esetében, nappal falusias lakóterületen 60 dB, gazdasági területet esetén 65 dB. A tanyaépületek az út mentén, gazdasági területen (*Gip*) helyezkednek el.

A Dokumentációban ismertetett számítások alapján a szállításból eredő zajterhelés 50-56 dB: tehát a lakóterületekre meghatározott határértékeket nem éri el.

Fentiek alapján a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet és a 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendelet követelményei teljesülnek, tárgyi létesítmény üzemelésének zaj- és rezgésvédelmi vonatkozásában jelentős környezeti hatásra nem lehetett számítani, a környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem lett volna szükséges.

Környezetvédelmi Hatóság zaj- és rezgésvédelmi szempontú megállapításait a 284/2007.(X. 29.) Korm. rendelet, *a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról* szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet, valamint a 27/2008.(XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendelet figyelembevételével tette.

Levegővédelem:

A Dokumentációban részletesen bemutatásra kerül a tevékenység, valamint annak hatása a környezet levegőminőségi állapotára.

Jelentősebb porkibocsátással a fedőréteg letakarítása során lehetett volna számolni, a terület letakarításakor nyílt felület keletkezik, diffúz porforrás alakul ki, melynek kiporzása jelentős lett volna. A jövesztést túlnyomó részt talajvízszint alól végezték volna, így kitermelési munkafolyamat során a porkibocsátás kismértékű lett volna.

A termelési területen egy időben maximum 5 munkagép együttes üzemelésével kalkuláltak, a munkagépek kibocsátásai kismértékű terhelést jelentettek volna a levegő minőségére.

A Dokumentációban kifejtették, hogy a lehumuszosítás és a meddőkitermelés után nyílt felületek keletkeznek melyek alapesetben földnedvesek így a kiporzásuk nem jelentős. Azonban a szélsőséges, száraz meteorológiai viszonyok mellett a kiporzás mértéke megnövekedhet. Hatásterület számítását végeztek az így keletkező nyílt térfelület kiporzására és az ehhez kapcsolódó kitermelési munkafolyamatokra. Az így kapott hatásterületet a Tervező a PM₁₀ légszennyező komponens esetében északészaknyugati irányba 100 méter, a többi irányba 134 méter nagyságban határozta meg: levegővédelmi szempontból ezzel jelölték ki a hatásterületet.

A hatástávolságot védelmi intézkedésekkel (locsolás, sebességkorlátozás) kívánták volna mérsékelni.

A hatástávolságon belül védendő létesítményt nem azonosítottak.

A kiszállítás egy részét burkolat nélküli belső földutakon tervezték, melyek esetében a kiporzás csökkentése érdekében a száraz időszakban alkalommal locsolást irányoztak elő.

A közúti útszakaszok burkolattal ellátottak, így ott a kiporzás mértéke nem lett volna számottevő. A szállítási útvonalak a bányá okozta forgalomnövekedés miatt kismértékben ugyan, de növelte volna az utak már meglévő légszennyező-anyag kibocsátását, azonban nem volt várható a határértékek túllépése.

A megfelelő levegővédelemmel kapcsolatos intézkedések betartásával a kibocsátás mértéke csökkenthető lett volna.

Fentiek alapján tárgyi tevékenységek vonatkozásában levegővédelmi szempontból jelentős környezeti hatás nem volt feltételezhető, a környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem lett volna szükséges.

A Környezetvédelmi Hatóság levegővédelmi szempontú megállapításait a *Levegő védelméről* szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet figyelembevételével tette.

A földtani közeg védelme:

Tárgyi terület a Környezetvédelmi Hatóság nyilvántartása szerint kármentesítést nem érint.

A visszatöltéssel és a tervezett hasznosítási móddal kapcsolatban a Környezetvédelmi Hatóság álláspontja az, hogy a visszatöltött inert anyag, valamint a többször áthalmozott meddő vízháztartása és vízvezetése sok év múlva lesz alkalmas a tervezett mezőgazdasági szempontú hasznosítás végzéséhez. Mindezek miatt a visszatöltés során kerülni kell a meddő és a talaj tömörödését, ami a pórusok összenyomódásához vezet, és így csökkenti a felvehető víz mennyiségét, és a terület tervezett hasznosíthatóságát.

A telephelyen végzett tevékenység nem szerepel a *környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről* szóló 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet 2. számú mellékletének az *üzemi terv készítésére kötelezettek* felsorolásában, melynek értelmében üzemi vízminőségi kárelhárítási terv benyújtására Kérelmező nem kötelezett.

Fentiek értelmében a kérelem szerinti tevékenység vonatkozásában a földtani közeg védelme szempontjából kizáró ok nem merült fel.

Táj- és természetvédelem:

A tervezési terület nem érint:

- jogszabály által nyilvántartott országos jelentőségű védett természeti területet;
- a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 23. § (2) bekezdés alapján nyilvántartott *ex lege* védett természeti területet, illetve egyedi tájértéket;
- az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet] és az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet [a továbbiakban: 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet] által meghatározott Natura 2000 hálózat területet;
- Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben (a továbbiakban: Trtv.) meghatározott ökológiai hálózat magterületet, az ökológiai hálózat ökológiai folyosót és az ökológiai hálózat pufferterületet;
- a barlangok felszíni védőövezetének kijelöléséről szóló 16/2009. (X. 8.) KvVM rendelet [a továbbiakban: 16/2009. (X. 8.) KvVM rendelet] által megállapított barlang felszíni védőövezetet.

Az Ákr. 25. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF/001613-29/2024 számon megkereste a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságot (a továbbiakban: DINPI), hogy a természetvédelmi szakkérdés vizsgálata céljából a védett és fokozottan védett természeti értékek és közösségi jelentőségű értékek előfordulására vonatkozó, rendelkezésére álló adatait adja meg.

A DINPI a DINPI/2006-1/2024. számú levelében az természetvédelmi kezelői véleményét megadta, amelyben a fentiek szerinti rendelkezésére álló adatok alapján a tervezett bányászati tevékenység vonatkozásában kizáró okot nem talált.

Általánosságban elmondható, hogy a bánya művelése során a kitermeléssel már nem érintett, illetve visszatöltéssel érintett területeken a folyamatos – táj- és természetvédelmi szempontoknak megfelelő – végleges tájrendezés megvalósítása szükséges.

Amennyiben a termeléssel már nem érintett partszakaszok, mederfelületek évek vagy évtizedek múlva történő bolygatása, feltöltése történik, az csak az időközben természetes úton meglepedett élővilág jelentős zavarásával, elpusztításával valósítható meg.

Fontos kiemelni, hogy a régebben kialakult, sokszor sekélyebb bányatavak esetében már az előrehaladott szukcesszió miatt jelentős természetvédelmi értéket képviselhet a bányató területén megtalálható fajgazdagabb élővilág. A fentiek alapján – a talajvíztavak párolgási felületének csökkentésére vonatkozó kívánalmakat is szem előtt tartva – élőhelyvédelmi szempontból az újonnan kialakuló és így számottevő élővilággal még nem rendelkező vízfelületek mielőbbi visszatöltése lenne kívánatos.

A bányászati tevékenységgel már nagymértékben roncsolt területeken a nagy kiterjedésű, mesterséges bányató-rendszer kialakulása tájképvédelmi szempontból indokolja a jellegzetes tájképi értékkel bíró felületek mielőbbi rekultivációját.

A természetvédelmi szempontú vizsgálat az alábbi jogszabály helyek figyelembevételével történt:

Magyarország Alaptörvénye P) cikk alapján: „A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális

értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”

A Tvt. 5. § (1) bekezdése értelmében *„Minden természetes és jogi személy, valamint más szervezet kötelessége a természeti értékek és területek védelme. Ennek érdekében a tőlük elvárható mértékben kötelesek közreműködni a veszélyhelyzetek és károsodások megelőzésében, a károk enyhítésében, következményeik megszüntetésében, a károsodás előtti állapot helyreállításában.”*

A Tvt. 5. § (2) bekezdése kimondja, hogy *„A természeti értékek és területek csak olyan mértékben igénybe vehetők, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.”*

A Tvt. 6. § (2) bekezdése értelmében *„A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról.”*

A Tvt. 7. § (2) bekezdésének f) pontja szerint *„A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megóvása érdekében a táj jellegének megfelelően rendezni kell a felszíni tájsebeket.”*

A Tvt. 8. § (1) bekezdése alapján *„A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.”*

(2) bekezdése értelmében *„Őshonosak mindazok a vadon élő szervezetek, amelyek az utolsó két évezred óta a Kárpát-medence természetföldrajzi régiójában - nem behurcolás vagy betelepítés eredményeként - élnek, illetve éltek.”*

(4) bekezdése szerint *„Tájidegen fajok azok az élő szervezetek, melyek növény- és állatföldrajzi szempontból nem minősülnek őshonosnak, és megtelepedésük, alkalmazkodásuk esetén a hazai életközösségekben a természetes folyamatokat az őshonos fajok rovására károsan módosíthatják.”*

A Tvt. 9. § (1) bekezdése alapján *„A vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.”*

A Tvt. 17. § (1) bekezdése értelmében *„A 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.”*

A Tvt. 20 § (1) bekezdése előírja, hogy *„A bányászati tevékenységet a természeti területek lehető legkisebb mértékű igénybevételével kell folytatni. A felhagyott bányaterületen a felszíni tájsebeket folyamatosan meg kell szüntetni, és – ha lehetséges – természetszerű állapotot kell kialakítani.”*

A Tvt. 42. § (1) bekezdése kimondja: *„Tilos a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetése, engedély nélküli elpusztítása, károsítása, élőhelyeinek veszélyeztetése, károsítása.”*

A Tvt. 42. § (2) bekezdése szerint „Gondoskodni kell a védett növény- és állatfajok, társulások fennmaradásához szükséges természeti feltételek, így többek között a talajviszonyok, vízháztartás megőrzéséről.”

A Tvt. 43. § (1) bekezdése értelmében „Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínozása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.”

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 27. § (12) bekezdése értelmében „A bányászati tevékenység során feltárt, szakmai-tudományos szempontból jelentős ásványokról, ásványtársulásokról, ősmaradványokról a bányavállalkozó köteles tájékoztatni a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervet és lehetővé tenni a lelet mentését.”

A művelés során a kialakuló nyílt vízfelület egyidejű, maximálisan 2 ha nagysága, a kitermeléssel párhuzamosanvégzett tájrendezést, az inert anyaggal, majd meddővel végzett, az eredeti terepszintig történő feltöltés és megfelelő vastagságú humuszterítés, talaj előkészítés elvégzése esetén táj- és természetvédelmi szempontból a megvalósítással szemben kizáró tényezőt az előzetes vizsgálat nem tárt fel. Táj- és természetvédelmi szempontból környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem lett volna szükséges.

A Környezetvédelmi Hatóság táj- és természetvédelmi szempontú megállapításait a Tvt., a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, a 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet, a Trtv., valamint 16/2009. (X. 8.) KvVM rendelet alapján tette.

Településrendezési eszközök:

A Környezetvédelmi Hatóság a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése *cb*) pontja szerinti vizsgálat érdekében – figyelemmel az Ákr. 25. § (1) bekezdésére – a tervezett tevékenység településrendezési eszközökkel való összhangja megállapításának érdekében PE/KTHF/0613-13/2024 számon megkereste Jegyzőt.

Jegyző H/311-7/2024. számon a megkeresés tárgyát érintően az alábbi tájékoztatást adta:

» (...) 1. Helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos szabályozás:

(...) A tervezett tevékenység, és az az alapján megvalósuló létesítmény nem érinti a község helyi építési szabályzatáról szóló 16/2005. (IX. 1.) önkormányzati rendelet 45. – 46. §-ban, sem az építészeti örökség helyi védelmének szabályozásáról szóló 9/1999. (X. 22.) számú önkormányzati rendeletben szabályozott helyi védettségű természeti területeket és értékeket, azonban az ezekre gyakorolt hatások – leginkább a kiszállítási során elhaladó napi 64 teherautó okozta hatások – a benyújtott dokumentációban hamis információra alapozottak, hiszen a dokumentációban szereplő „a lakóterület melletti útszakaszon az út aszfaltburkolattal rendelkezik, így itt a porzás nem jelentős.” állítás nem helytálló. Továbbiakban szintén a dokumentációban szereplő „szállítási, mint vonalforrás levegőszennyezési hatásterülete nem értelmezhető” megfogalmazást továbbra sem áll módomban elfogadni egyrészt az ott lakók egészségét, másrészt a kiszállítási útvonal közvetlen közelében elhelyezkedő helyi védettséget élvező 450 éves vadkörtefának, mint településünk kiemelt, és címerén is szereplő jelképének állagmegóvását nem látom biztosítottak.

2. Településrendezési eszközökkel való összhang:

A megkeresésben foglalt településrendezési eszközökkel való összhang alapján tájékoztatom, hogy a tervezett tevékenység a hatályos, község helyi építési szabályzatáról szóló 16/2005. (IX.3.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban HÉSZ) megfogalmazott, jogalkotói szándékkal ellentétes, hiszen a HÉSZ 28. § (1) bekezdés a bányák területével kapcsolatosan kimondja, hogy „**új bányatelek nem fektethető és új bánya nem nyitható.**”

Természetesen a korábbi eljárások során Hatóságom által írt megállapítás – mely szerint a tervezett tevékenységgel érintett délegyházi ingatlanrészek (Délegyháza 039/9-11 és 039/24-25 hrsz. egy-egy része) a hatályos, község helyi építési szabályzatáról szóló 16/2005. (IX. 1.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 35/2009. (X. 28.) számú önkormányzati rendelet alapján „Kb-2” jelű „beépítésre nem szánt különleges terület bányaövezete” besorolásúak, mely övezetben a tervezett tevékenység a dokumentációban is lehatárolt terület tekintetében végezhető – továbbra is helytálló, azonban a jelenleg folyamatban lévő településrendezési eszközök felülvizsgálata során Önkormányzatunk a terület visszaminősítéséről („Má-á” jelű mezőgazdasági övezetté) kíván rendelkezni.

E pontban kívánom felhívni a T. Hatóság figyelmét arra a tényre, mely szerint az érintett terület ÉNY-i és DK-i részén lakófunkciójú övezeti besorolású („Lke-1” és „Lf” jelű) ténylegesen lakott és életvitelszerű tartózkodással bíró területek találhatóak – mely területek jellemzően a CSOK támogatás eredményeként az elmúlt időszakban főleg kisgyermekes családok százai által nyugodt, falusias környezetként lakóhelyül választott terület –, így a tervezett tevékenység és annak hatásai kisgyermekes családok százait érintik, életvitelszerű tartózkodásukat jelentős mértékben zavarja és ellehetetleníti. (...)»

A Környezetvédelmi Hatóság Jegyző H/311-7/2024. számon megküldött tájékoztatása, a Dokumentációban foglaltak és a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbiakat állapította meg:

Délegyháza közigazgatási területére Délegyháza Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló többször módosított 16/2005. (IX. 1.) önkormányzati rendelet vonatkozik. Délegyháza 039/9-11, 039/24 hrsz.-ú ingatlanok igénybevétellel érintett része Kb-2 jelű különleges, beépítésre nem szánt bányaterület megnevezésű övezetbe tartoznak. Délegyháza 039/25 hrsz.-ú ingatlan Kőu jelű közlekedési terület megnevezésű övezeti besorolással érintett.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a tervezett bányászati tevékenység – a helyi építési szabályzatban foglalt előírások betartása mellett – nem ellentétes a hatályos településrendezési eszközökkel.

Éghajlatvédelem:

A 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 4. melléklet h) pontja szerinti éghajlatvédelmi szempontú elemzést a Dokumentáció tartalmazta. A vizsgálat alapján a Dokumentáció megállapítja, hogy a tevékenység esetében a legtöbb éghajlati paraméter esetében mind a kitettség, mind az érzékenység alacsony vagy közepes mértékű, így együttesen értékelve a potenciális hatások valószínűsége alacsony.

Fentiek alapján nem volt szükséges a sérülékenységi elemzés elvégzése, és megállapításra került, hogy a tervezett tevékenység vonatkozásában az értékelés következő fokozatai (az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és a projekt klímabiztossá tétele) nem relevánsak.

A tervezett tevékenységek klímára és klímaváltozásra gyakorolt hatását Tervező minimálisnak értékelte, tekintettel arra, hogy az eredeti szántó művelési ág visszaállítása a cél.

A Környezetvédelmi Hatóság a vizsgálatot elfogadta.

*

A Környezetvédelmi Hatóság a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. számú melléklete alapján vizsgált szakkérdésre vonatkozóan az alábbi megállapításokat teszi:

A termőföld mennyiségi védelme:

A Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF /01613-9/2024 számú megkeresésében a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. számú melléklet 8. pontjában megjelölt – a termőföld mennyiségi védelmére vonatkozó – szakkérdés tekintetében megkereséssel élt az Ingatlanügyi Hatóság felé, aki 17619-5/2024. számon megadta szakvéleményét, az alábbiak szerint:

Az Ingatlanügyi Hatóság „a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tfv.) 7. § (1) bekezdésében, továbbá a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet] 3. § (3) bekezdése b) pontjában, valamint 36. § b) pontjában biztosított jogkörében eljárva megállapítja, hogy a megkeresés, illetve a hozzá csatolt, „A Délegyháza 039/9-11, 24-25 hrsz-ú ingatlanokon tervezett Bányászati tevékenység előzetes vizsgálata” tárgyban elkészített dokumentáció (a továbbiakban: Dokumentáció) továbbra is ellentétes a Tfv. vonatkozó jogszabályhelyeivel, ezért a tervezett bányászati tevékenységhez Ingatlanügyi Hatóságom

n e m j á r u l h o z z á . ”

Az Ingatlanügyi Hatóság szakvéleményét az alábbiak szerint indokolta:

»Ingatlanügyi Hatóságom megvizsgálta a PVKH Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (a továbbiakban: Főosztály) PE/KTHF/01613-9/2024. ügyiratszámú megkeresését és a megkereséshez csatolt Dokumentációt.

A megkeresés szerint a Főosztály PE-06/KTF/31491-38/2021. ügyiratszámú határozatát a Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) a 105.K.701.311/2022/31. számú Ítéletével (a továbbiakban: Ítélet) megsemmisítette, egyben a Főosztályt (alperest) új eljárás lefolytatására kötelezte. Az Ítélet „Indokolás” részének (26), (27) és (28) pontjai részletezik az ügyben megfogalmazott földvédelmi aggályokkal kapcsolatosan a Törvényszék álláspontját:

- Álláspontjuk szerint a Felperes szakértői úton bizonyította, hogy a tervezett bányaművelést követően visszamaradó ingatlanrészek művelhetősége továbbra is lehetséges marad.
- A Törvényszék megállapította, hogy a perbeli ingatlanok esetében nincs kizárva, hogy arra területalapú támogatást vegyenek fel. Ezen túlmenően megállapította, hogy a visszamaradó termőföldek továbbra is művelhetőek, annak ellenére, hogy „munkagépekkel manőverezés szükséges”. Attól függetlenül, hogy a termőföld nem szabályos alakú, művelése megoldható a továbbiakban is.
- Az igazságügyi szakértői véleményben foglaltak alapján a Törvényszék megállapította, hogy „a visszamaradó területrészek mezőgazdasági akadályozottsága nem merül fel...”.

A Dokumentáció szerint tervezett létesítmény a Délegyháza külterület 039/9, 039/10, 039/11, 039/24, valamint 039/25 helyrajzi számú ingatlanokat, illetőleg azok 5. minőségi osztályú szántó területrészeit érinti.

Ingyanügyi Hatóságom 2024. február 22. napján az ügyben érintett Ingatlanok területét megtekintette és a vizsgált termőföldek természetbeni állapotáról, természeti adottságairól a következőket állapította meg:

A vizsgált Ingatlanok a természetben sík, illetve enyhén hullámos felszínű területek. A helyszíni szemle időpontjában szántó művelési águknak megfelelően hasznosított termőföldek voltak, egységesen őszi gabonafélékkel bevetett területeket talált a szemle. Az Ingatlanok feltalaja barna – sötétbarna színű, laza, morzsás szerkezetű homokos vályogtalaj, mezőgazdasági művelésre alkalmas. Az Ingatlanokon engedély nélküli termőföld igénybevétele a szemle időpontjában nem volt tapasztalható.

*Délegyháza település törzskönyve szerint a helyi viszonylatban átlagos szántó művelési ágú termőföld átlagos kataszteri tiszta jövedelem értéke 14,40 AK/ha. Megállapítható, hogy a jelen eljárással érintett, szántó művelési ágú és 5. minőségi osztályú termőföld (szántó 5. 10,40 AK/ha) helyi viszonylatban **átlagosnál gyengébb minőségű** termőföldnek tekinthető.*

A környezeti hatásvizsgálat során Ingatlanügyi Hatóságomnak a következő jogszabályi rendelkezések figyelembevételével kell eljárnia:

A Tfv. 1. § rendelkezései szerint:

„(1) A törvény hatálya kiterjed a termőföldre, valamint – ha e törvény így rendelkezik – a termőföldnek nem minősülő ingatlanokra.

(2) E törvény a termőföldek hasznosítására, a földvédelemre, a földminősítésre és a talajvédelemre vonatkozó rendelkezéseket állapítja meg”.

A Tfv. 2. § 19. pontja szerint „E törvény alkalmazásában

*19. termőföld: az a földrészlet, amely a település külterületén fekszik, és az ingatlan-nyilvántartásban **szántó**, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas vagy fásított terület művelési ágban van nyilvántartva, kivéve, ha a földrészlet az Evt.-ben meghatározott erdőnek minősül”.*

A Tfv. 8. § rendelkezései szerint:

„(1) Ha az ingatlanügyi hatóság más hatóságok engedélyezési eljárásaiban földvédelmi szakhatóságként működik közre, a termőföld védelmének érvényesítése érdekében érvényre kell juttatni, hogy az engedélyezési eljárás alá eső tevékenység végzése, létesítmény elhelyezése, jogosultság gyakorlása lehetőség szerint a gyengébb minőségű termőföldeken, a lehető legkisebb mértékű termőföld igénybevételel történjen.

(2) A szakhatósági állásfoglalás kialakítása során figyelemmel kell lenni továbbá arra, hogy a szakhatósági eljárás tárgyát képező földrészletekkel szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza.

(3) A szakhatósági hozzájárulást meg kell tagadni, ha az engedélyezés iránti kérelem átlagosnál jobb minőségű termőföldet érint, azonban a tervezett tevékenység végzésére, létesítmény elhelyezésére, jogosultság gyakorlására hasonló körülmények és feltételek esetén átlagos minőségű vagy átlagosnál gyengébb minőségű termőföldeken is sor kerülhet. A külfejtéses bányászati tevékenységgel összefüggő hatósági eljárásban való szakhatósági közreműködés esetén akkor is meg kell tagadni a szakhatósági hozzájárulást, ha a bányatelek megállapítása iránti kérelemmel érintett település külterületén lévő földrészletek összterületének 25%-át meghaladja az ilyen célból már igénybevett és az ilyen célra felhasználni engedélyezett, de még igénybe nem vett termőföldek együttes területe”.

A Tfv. 15/B. § (1)-(4) bekezdések rendelkezései szerint:

(1) A cél-kitermelőhely és anyagnyerő hely létesítéséhez és a külfejtéses bányászati tevékenység végzéséhez (a továbbiakban együtt: cél-kitermelőhely) szükséges termőföld más célú hasznosításának engedélyezése esetén a 9–13. §-ban foglaltakat ezen alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A cél-kitermelőhely létesítéséhez szükséges termőföld végleges más célú hasznosításának engedélyezése iránti kérelmet a külön törvény szerinti építető, az építetővel szerződéses jogviszonyban álló vállalkozó, és a bányavállalkozó (ezen alcímben a továbbiakban együtt: jogosult) nyújthat be. A kérelemnek – a 12. § (1) bekezdésben foglaltakon túl – tartalmaznia kell a tevékenység megszüntetését követően a terület helyreállításának, természeti környezetbe való visszahelyezésének tervezett módját.

(3) Cél-kitermelőhely létesítése céljából kizárólag átlagosnál gyengébb minőségű termőföld végleges más célú hasznosítása engedélyezhető, kivéve, ha a Kormány a Magyar Közlönyben közzétett határozatával cél-kitermelőhely létesítése céljából az ásványi nyersanyag kitermelési, kinyerési, illetve a külfejtéses bányászati tevékenységgel érintett területet beruházási célterületté, vagy azt a beruházást, amelyre figyelemmel a célkitermelést végzik – a cél-kitermelőhellyel érintett termőföldterületek pontos lehatárolásával – nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé, a célkitermelést pedig ahhoz közvetlenül kapcsolódónak nyilvánította.

(4) A (3) bekezdésben foglalt feltétel fennállása esetén – a (4a) bekezdésben foglalt kivételtől eltekintve – sem engedélyezhető a termőföld végleges más célú hasznosítása cél-kitermelőhely létesítése céljára, ha a kérelemmel érintett település külterületén lévő földrészletek összterületének 25%-át meghaladja az ilyen célból már igénybevett és az ilyen célra felhasználni engedélyezett, de még igénybe nem vett termőföldek együttes területe”.

A Tisztelt Főosztály korábbi megkereséseire Ingatlanügyi Hatóságunk több alkalommal folytatott le a tárgyban a termőföld mennyiségi védelme kapcsán szakkérdés vizsgálatot, illetve adott szakvéleményt (17736-3/2021. és 17736-7/2021., 17599-4/2022., továbbá 17655-2/2023. ügyiratszámú szakvélemények), amelyek során a Dokumentációban megjelölt földrészletek vonatkozásában korábban nem járult hozzá a termőföld időleges más célú hasznosítása formájában tervezett bányászati tevékenységhez, a következő indokok alapján:

- Az érintett Ingatlanok szántó művelési ágú és 5. minőségi osztályú alosztályai összesen 1 hektár 790 m² nagyságú területrészen a MAVIR Zrt. vezetékjogával érintettek, amelyek tekintetében a termőföld más (bányászati) célú igénybevételének lehetősége megkérdőjelezhető.
- Az ügyben érintett Ingatlanok 5. minőségi osztályú szántó területeinek bányászati igénybevétele esetén a visszamaradó 4. minőségi osztályú (helyi viszonylatban átlagosnál jobb minőségű) szántó ingatlanrészek paraméterei megváltoznak, amelyek révén a visszamaradó Ingatlanrészek megművelhetősége ingatlanügyi hatóságunk álláspontja szerint jelentősen romlik, így a jelenség sérti a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 8. § (2) bekezdés rendelkezéseit.

A Törvényszék Ítéletének figyelembevétele mellett a megkeresésben, illetve a Dokumentációban foglaltakkal kapcsolatosan a rendelkezésemre álló információk, valamint az Ingatlanok természetbeni állapotának ismeretében a következő észrevételeket teszem:

1. A Dokumentáció szerint a tervezett bányászati tevékenység kizárólag az Ingatlan 5. minőségi osztályú szántó területrészeinek összesen 7,37 hektár területrészt (a továbbiakban: Kijelölt terület) érintené.

A Dokumentációhoz mellékelt térképi ábra szerint a tervezett bányászati tevékenység elhelyezkedése az Ítélet kiadását megelőző állapothoz képest nem változott.

Felhívom a figyelmet, hogy a tervezett bányászati tevékenység környezetében, a Kijelölt területtől keleti és délnyugati irányban jelentős területű átlagosnál jobb minőségű termőföld marad vissza.

A Kijelölt területtől keleti irányban elhelyezkedő 4. minőségi osztályú szántó területek a Délegyháza külterület 040 helyrajzi számú, kivett közútról megközelíthetők maradnak, ugyanakkor **a Kijelölt területtől délnyugati irányban fekvő, ugyancsak 4. minőségi osztályú szántó termőföldeket közterületről nem lehet megközelíteni** (a Délegyháza külterület 038 helyrajzi számú ingatlan kivett csatorna megnevezésű földrészlet, az igazságügyi szakértői vélemény által is hivatkozott Délegyháza külterület 039/12 helyrajzi számú ingatlan pedig magántulajdonban lévő, kivett kopárság megnevezésű földrészlet, továbbá nem is határos a vitatott 4. minőségi osztályú termőfölddel).

Ezt a tényt az Ítélet alapjául szolgáló (...) igazságügyi szakértői vélemény is tartalmazza, ugyanakkor a szakértő úgy ítélte meg, hogy ennek ellenére folytatható mezőgazdasági művelés a kérdéses területen.

Álláspontunk szerint az igazságügyi szakértői vélemény a kérdés tekintetében **súlyos ellentmondást tartalmaz**, mivel **a közterületről történő megközelíthetőség hiánya szakmai véleményünk szerint már önmagában is alátámasztja azt a tényt, hogy a Kijelölt területtől délnyugati irányban található, átlagosnál jobb szántó termőföldek megművelését megakadályozná a tervezett bányászati tevékenység megvalósulása.**

Mindezek alapján ingatlanügyi hatóságom határozott álláspontja az, hogy a tervezett tevékenység a Kijelölt területtől délnyugati irányban fekvő átlagosnál jobb minőségű termőföldek kapcsán sérti a Tfv. 8. § (2) bekezdés rendelkezéseit.

2. Az igazságügyi szakértői vélemény, valamint az ezen alapuló Ítélet sajnálatos módon földvédelmi körülményként értékelte a területalapú támogatások igénybevételének lehetőségét.

Felhívom a figyelmet, hogy a területalapú támogatások megítélésének vizsgálata **nem termőföld mennyiségi védelmével kapcsolatos körülmény, nem tartozik a Tfv. hatálya alá, ezáltal nem tartozik az Ingatlanügyi Hatóság feladatkörébe sem.**

Az Ingatlanügyi Hatóság hatásköre szakkérdés vizsgálat esetén a Tfv. hatályos rendelkezéseire (ezen belül is különösen a Tfv. 5. §, 8. §, valamint 10. §) rendelkezéseinek a vizsgálatára terjed ki.

Ingatlanügyi Hatóságom álláspontja szerint **az igazságügyi szakértői vélemény területalapú támogatással kapcsolatos megállapításai a jelen eljárásban relevanciával nem bírnak.**

Álláspontunk szerint a Kijelölt területen kívül kijelölt Ingatlanrészek alakja, elhelyezkedése és egyéb paraméterei földvédelmi szempontból kedvezőtlenül hatnak, a mezőgazdasági művelést jelentősen megnehezítik.

Az igazságügyi szakértői vélemény munkagépekkel történő manőverezésre utaló megállapításaihoz ingatlanügyi hatóságom nem kíván szakmai véleményt hozzáfűzni.

3. A Dokumentáció hivatkozik arra a körülményre is, amely szerint a tervezett bányatelek nyugat-keleti irányban keresztezi a MAVIR Zrt. üzemeltetésében lévő 400 kV-os távvezetéke. A Dokumentáció szerint „a távvezeték biztonsági övezete a szélső, nyugalomban lévő áramvezetők függőleges vetületétől számítottan 28-28 m”.

Továbbá a Dokumentáció szerint „... a bányatelek határvonaltól a terület belseje felé mért 5 m-es védősávot állapít meg a bányahatóság, mely védősávban bányaműveletek nem fognak történni”.

Az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a MAVIR Zrt. vezetékjoga a Délegyháza külterület 039/9, 039/10, 039/24 és 039/25 helyrajzi számú ingatlanok tulajdoni lapjain szerepel.

A fenti körülmények miatt **kérdéses**, hogy a különböző védőtávolságok miatt **a Kijelölt terület északi részének későbbi igénybevétele egyáltalán sor kerülhet-e**, így a földvédelmi szakkérdés vizsgálatban sem indokolt az ezzel kapcsolatos hozzájárulás megadása.

Ingtatlanügyi hatóságom a korábbi, 17736-7/2021. ügyiratszámú szakvéleményében is kifejtette, hogy „a Dokumentáció szerint érintett Ingatlanok területének 1 hektár 790 m² nagyságú része a MAVIR Zrt. vezetékjogával érintett terület, amelyek bányászati célú igénybevételenek, valamint a termőföld más célú igénybevételenek indokoltsága megkérdőjelezhető”.

Sajnálatos módon a fentiek ellenére sem az igazságügyi szakértői vélemény, sem az Ítélet nem tért ki erre a lényeges körülményre. (...)

4. Bár az Ítélet erre vonatkozóan ugyancsak nem tartalmaz rendelkezést, a korábbi eljárás során felmerült, hogy az engedélyes a bányászati célú terület-igénybevételt a termőföld időleges más célú hasznosítása engedélyezése útján kívánja megvalósítani.

A Tfv. 14. § (2) bekezdése szerint „A termőföld időleges más célú hasznosítása csak meghatározott időre, legfeljebb 5 évre engedélyezhető. Az időlegesen más célra hasznosított termőföldet az igénybevevő az engedélyező határozatban megállapított határidő vagy határnap lejártáig – a (9) bekezdésben meghatározott eset kivételével – **köteles az eredeti állapotába helyreállítani**. Az engedélyező határozatban elő kell írni, hogy az eredeti állapot helyreállítását a talajvédelmi terv szerint kell végrehajtani”.

Felhívom a figyelmet, hogy a termőföld időleges más célú hasznosítását követően a termőföldet **a hatályos községi mintatér-leírás szerinti állapotban kell az eredeti állapotába helyreállítani**.

Tekintettel arra, hogy a bányaművelés során a talaj egyes szerkezeti elemei – különösen a talajképző kőzet, de esetenként részben, vagy egészében az altalaj is – letermelésre és elszállításra kerülnek, az eredeti állapot helyreállítására reális esély nincs.

A Budapest Környéki Törvényszék hasonló tárgyban született 103.K.701.587/2022/31. határozatszámú Ítélete indokolása is rögzíti a következőket:

„A termőföld időleges, illetőleg a végleges más célú hasznosítására vonatkozó közös (általános) szabályokat a Tfv. 9-13. § rendelkezései rögzítik, ehhez képest a Tfv. az időleges más célú hasznosításra vonatkozó speciális szabályokat a 14. §-ban, a cél-kitermelőhely, anyag-nyerőhely és a külfejtéses bányászati tevékenység végzéséhez szükséges, termőföld végleges más célú hasznosításának engedélyezésére irányuló speciális szabályokat külön alcímben, a 15/B. §-ban rendezi. A Tfv. 15/B. § (1) bekezdése szerint „A cél-kitermelőhely és anyagnyerő hely létesítéséhez és a külfejtéses bányászati tevékenység végzéséhez (a továbbiakban együtt: cél-kitermelőhely) szükséges termőföld más célú hasznosításának engedélyezése esetén a 9–13. §-ban foglaltakat ezen alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni”. (...)

A 15/B § további rendelkezéseiben kifejezetten **a termőföld végleges más célú hasznosítására vonatkozó szabályozás található**, a Tfv. 14. §-ban rögzített esetkörben pedig utalás sincs a külfejtéses bányászati tevékenység célú hasznosításra.

A Tfv. 15/B § szerinti végleges más célú hasznosításnak és a Tfv. 14. §-ban szabályozott időleges más célú hasznosításnak lényeges eleme a helyreállítás, az előbbinél az „újrahasznosítás”, addig az utóbbinál az „eredeti állapot helyreállítása” formájában. (...)

A Tfv. 15/B §-át a 2013. évi CLXIX törvény 17. § iktatta be, az ehhez tartozó indokolás szerint:
A törvény a cél-kitermelőhely létesítésének és külfejtéses (homok, kavics vagy agyag) bányászati tevékenység végzésének (a továbbiakban: cél-kitermelőhely) speciális szabályait iktatja be, és ezeket végleges más célú hasznosításnak tekinti. A cél-kitermelőhelyek, illetve külfejtéses bányászattal érintett földrészetek területéről olyan mennyiségű töltésanyag, olyan mélységben kerül kitermelésre és elszállításra, amelynek következtében az ingatlan-nyilvántartás szerinti állapot helyreállítása fizikailag lehetetlen. Ezen roncsolt területek kizárólag újrahasznosítására kerülhet sor, mivel a teljes helyreállítása lehetetlen”.

Fentiek miatt az ingatlanügyi hatóság bányászati célú igénybevétel esetén a termőföld időleges más célú hasznosítását nem támogatja.

Az elvégzett vizsgálat eredményei alapján a jelen eljárásban a termőföld mennyiségi védelmével kapcsolatos hozzájáruláson nem állt módomban megadni, tekintettel arra, hogy a tervezett létesítmény kialakítása sérti a Tfv. 8. § (2) bekezdés rendelkezéseit, továbbá a korábbi szakértői véleményezés és jogorvoslati eljárás több földvédelmi szempontból jelentős körülményt sem vett figyelembe.

Ingatlanügyi Hatóságom hatáskörét és illetékességét a Tfv. 7. § (1) bekezdése, valamint a 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 3. § (3) bekezdés b) pontja, valamint 37.§ (1) bekezdése állapítja meg.

A szakkérdésben az állásfoglalást Tfv. hivatkozott jogszabályi rendelkezései, továbbá az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 55 – 56. § rendelkezései alapján tettem meg. «

Az Ingatlanügyi Hatóság fenti szakvéleménye alapján a tervezett tevékenység engedélyezése vonatkozásában a termőföld mennyiségének védelme szempontjából kizáró ok merült fel.

Környezet- és település-egészségügy:

A Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF/01613-7/2024 számú megkeresésében a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. számú melléklet 3. pontjában megjelölt – a környezet- és település-egészségügyre, az egészségkárosító kockázatok és esetleges hatások felmérésére, a felszín alatti vizek minőségét, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságát, felhasználhatóságát befolyásoló körülmények, tényezők vizsgálatára, lakott területtől (lakóépülettől) számított védőtávolságok véleményezésére, a talajjal, a szennyvizekkel, veszélyes hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények érvényesítésére, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére kiterjedő – szakkérdés tekintetében megkereste a Pest Vármegyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztályát (a továbbiakban: Népegészségügyi Osztály).

A Népegészségügyi Osztály PE-15/NEO/00512-5/2024 számon adta meg szakvéleményét, melyet a Környezetvédelmi Hatóság döntése meghozatala során figyelembe vett.

A Népegészségügyi Osztály – az előzetes vizsgálati eljárás vonatkozásában a 2021. szeptember hónapban kelt, „A Délegyháza 039/9-11, 24-25 hrsz-ú ingatlanokon tervezett bányászati tevékenység

előzetes vizsgálata” című dokumentáció; a közzétett észrevételek, valamint a **2024. április 26-án lefolytatott helyszíni szemle tapasztalatai alapján – a kérelem jóváhagyását közegészségügyi szempontból nem tartja támogathatónak**, az alábbiak miatt:

„A tervezett bánya vízvédelmi, egyben összesített hatásterületén belül, Délegyháza Község Önkormányzata által szolgáltatott – hivatalos nyilvántartásokon alapuló – adatok szerint 26 fő 18 év alatti, valamint 44 fő 18 év fölötti személy él. A legközelebbi életvitelszerűen lakott ingatlan a tervezett bányatelek határától 90 – 95 m távolságra található.

Az érintett területen a közüzemi ivóvíz hálózat nem épült ki, az ingatlanok vízellátása nem védett vízadó rétegre telepített kutakból történik, melyek vízhozamát, vízminőségét a bányászati tevékenység jelentősen befolyásolhatja, ezáltal ellehetetlenítheti azok élhetőségét.

A tervezett tevékenység – a lakott területektől való távolságát tekintve – a lakosság életminőségében kedvezőtlen változásokat hozhat mind a zajterhelést, mind a porterhelést valamint a vízminőség, és mennyiség változását is figyelembe véve.

A bánya létesítését megelőzően indokoltnak tartjuk az érintett terület biztonságos ivóvízellátásba – közüzemi ivóvíz hálózatba – történő csatlakoztatását.”

A Népegészségügyi Osztály PE-15/NEO/00512-5/2024 számú szakvéleményét az alábbiakkal indokolta:

„(...) A tervezett bányatelek Pest megyében, Délegyháza község külterületén, a központi belterülettől DK-re, az Árok utcától 270 m-re helyezkedik el.

Üdülő övezet (az V-ös tó Ny-i partján található 1318 hrsz-ú ingatlan) távolsága a tervezett bányatelektől 270 m, mely területen a közüzemi ivóvíz hálózat nem épült ki.

A 2024. április 26-án Délegyháza Község Jegyzőjével közösen lefolytatott helyszíni szemle alapján megállapításra került, hogy az érintett területet életvitelszerűen lakják.

A szemle során több ott élő személy is igazolta, hogy ingatlanja vízellátását kismélységű (talajvízre telepített 4-9 m mélységű) kutakból biztosítja.

A 039/15 hrsz-ú (tanya), valamint a 039/27 hrsz-ú (lakóépület, gazdasági épület) ingatlanok távolsága a tervezett bányatelektől 90 – 95 m, melyeket életvitelszerűen használnak. A biztonságos közüzemi ivóvíz hálózatra, annak hiányában, csatlakozni nem tudnak.

A Kérelmező a bányászati engedélyt évente 100 000 m³ homokos kavics/kavicsos homok ásványvagyon kitermelésére és elszállítására kívánja kérelmezni.

A bányatelket az 5207 számú Bugyit elkerülő közútról részben betonozott, részben burkolatlan külterületi utakon, lakó- vagy üdülőterület keresztezése nélkül lehet megközelíteni, de egy rövid 160 m-es szakaszon az alsódélegyházi TSZ-telep lakóterület mellett halad, ahol szintén életvitelszerűen élnek, nagyobb részt kisgyermek is.

A bányatelek területén a bányászati tevékenységen kívül más tevékenységet nem terveznek folytatni.

A bányaművelés technológiai lépései:

- Letakarítás, fedőréteg eltávolítása
- Haszonanyag kitermelése, osztályozás
- Tájrendezés
- Szállítás

A letakarított humuszból és a meddőből a tevékenység elején a bányatelek É-i határán 5 m magas, a többi határszakaszon 3 m magas védőtöltést építenek

Az újrahaznosítás célja: visszatöltés és szántó művelési ág visszaállítása. Kérelmező a bányatelek területét a kitermelést követően teljes egészében mezőgazdasági hasznosításra (szántó művelési ág visszaállítására) alkalmassá teszi.

A kitermelés nyomán kialakuló bányagödört hulladéknak nem minősülő, szennyezetlen inert anyaggal valamint a letakarított meddővel és humuszos talajjal a talajvíz szintje fölött 1 m-ig visszatöltik.

A tervezett bányatelektől ÉNy-ra, 6,6 km távolságban folyik a Ráckevei (Soroksári)-Duna.

A bányatelek változó hozamú belvízmentesítő csatornák közvetlen közelében, azok között helyezkedik el.

A tervezett bányatelek közelében (7 km távolságon belül) nagy mennyiségű, az utóbbi 60 évben kialakult – kavicsbányászati eredetű, a talajvíz és a csapadék által táplált tó található.

A tervezett bányatelek területe üzemelő vagy távlati ivóvízbázist, vagy annak hidrogeológiai védőterületét nem érinti.

Területét a következő vízbázis hidrogeológiai védőterülete közelíti meg legjobban: Délegyháza Vízműkút hidrogeológiai B védőterülete 510 m, Ny.

A bánya tehát a védett vízműkút 50 éves elérési idejű területén kívül, attól távol található.

A bányatelek területén dolgozó személyzet által termelt kis mennyiségű kommunális hulladék (főleg csomagolóanyag) gyűjtésére a bányatelek területén 50 l-es tartályt helyeznek el, és tartalmát napi rendszerességgel szállítják el a legközelebbi kommunális hulladék-gyűjtő helyre.

A bányatelek területén, a bányagödörön kívül zárt rendszerű mobil illemhely elhelyezését tervezik, melynek tartalmát a mobil illemhelyet szolgáltató cég rendszeresen elszállítja.

Fentiek alapján a PE/KTHF/01613-7/2024 ügyszámon érkezett kérelem jóváhagyását közegészségügyi szempontból nem támogatjuk, indokoltnak tartjuk az érintett terület biztonságos ivóvízellátásba – közüzemi ivóvíz hálózatba – történő csatlakoztatását.

Szakkérdésben állásfoglalásom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet
- a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény;
- az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 5/2023. (I. 12.) Korm. rendelet;
- a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet;
- az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény.”

Fentiekre való tekintettel – a környezet- és település-egészségügyre, az egészségkárosító kockázatok és esetleges hatások felmérésére, a felszín alatti vizek felhasználhatóságát befolyásoló körülmények, tényezők vizsgálatára, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére kiterjedő – **közegészségügyi szakvélemény szerint a tervezett tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel.**

Hulladékgazdálkodás:

A Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF/01613-8/2024 számú megkeresésében a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. számú melléklet 17. pontjában megjelölt szakkérdés tekintetében megkereste Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályának Hulladékgazdálkodási Osztályát (a továbbiakban: Hulladékgazdálkodási Hatóság).

Az előzetes vizsgálati eljárásban a Hulladékgazdálkodási Hatóság által vizsgálandó szakkérdések:

- a hulladékképződés megelőzését szolgáló intézkedések,
- a hulladékkezelésre vonatkozó jogszabályi követelmények teljesítése,
- a hulladékgazdálkodási előírások alapján a technológiából származó környezetterhelések kockázata,
- a tevékenység végzése során képződő hulladék elhelyezése,
- a hulladék kezelésének megfelelősége, továbbá
- a hulladékgazdálkodásból eredő környezeti kockázatok, az építési vagy bontási tevékenység során
- az építési-bontási hulladékok kezelése, valamint
- a bezárt hulladéklerakók rekultivációjánál szükséges intézkedések.

A Hulladékgazdálkodási Hatóság PE/KTHF/10068-2/2024 számon adott szakvéleményt, melyet a Környezetvédelmi Hatóság döntése meghozatala során figyelembe vett.

A Hulladékgazdálkodási Hatóság a Dokumentációban ismertetett műszaki feltételek alapján a tervezett tevékenység ellen hulladékgazdálkodási szempontból kizáró okot nem tárt fel, jelentős környezeti hatást nem feltételezett, környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását nem találta szükségesnek.

Megállapítását az alábbiak szerint indokolta:

A Dokumentáció »(...) tartalmazza a létesítési, üzemeltetési és a felhagyási szakaszban keletkező hulladékok fajtáit, típusait, valamint azok gyűjtésének, további kezelésre történő átadásának tervezett módját.

A tevékenység végzése során a bányatelek területén dolgozó személyzet által termelt kis mennyiségű kommunális hulladék (főleg csomagolási hulladék) gyűjtésére a bányatelek területén 50 l-es tartályt helyeznek el, és tartalmát napi rendszerességgel szállítják el a legközelebbi kommunális hulladékgyűjtő helyre.

Veszélyes hulladékok a munkagépek karbantartása, üzemelése során keletkezhetnek (ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor, hajtómű és kenőolajok; olajsűrők; olajos törölkendők, védőruházat; ólomakkumulátorok).

A tervezett bányatelek területén dolgozó munkagépek üzemanyaggal való feltöltése és karbantartása jellemzően nem a bányatelek területén történik. Amennyiben a gépek karbantartására valamilyen okból a bányatelek területén kerülne sor, úgy az annak során keletkező hulladékokat 200 literes fémhordóba gyűjtik össze, amelyet napi rendszerességgel elszállítanak, engedéllyel rendelkező telephelyre.

Olajszennyezés esetén a talajra kifolyt anyagot felitatják, a szennyeződött talajt vagy kőzetet kiemelik és veszélyes hulladék átvételére jogosult kezelőnek adják át. Az átmeneti üzemi tó szennyeződése esetén az vízfelszínről a felúszó olajszennyezést speciális eszközökkel lehúzzák, és az olajos vizet szintén arra jogosult kezelőnek adják át. (...)

Megállapítható, hogy a bányászati tevékenység végzése során a keletkező nem veszélyes és veszélyes hulladékok jogszabályi követelményeknek megfelelő gyűjtése, illetve a hulladékok további kezelésének (hasznosítás, ártalmatlanítás) megoldása esetén jelentős környezeti hatás hulladékgazdálkodási szempontból nem feltételezhető, hulladékgazdálkodási szempontból környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem szükséges.

Fentiek alapján megállapítom, hogy a hulladékgazdálkodási hatáskörben vizsgálandó szakkérdéseket megvizsgáltam, a tevékenység ellen hulladékgazdálkodási szempontból kifogást nem emelek.

A tervezett bányászati tevékenységgel kapcsolatban hulladékkezelő létesítmény létesítése nem indokolt, tekintettel arra, hogy a várhatóan keletkező hulladékok kezelésére engedéllyel rendelkező szervezetek megfelelő kezelési kapacitással rendelkeznek.

Felhívom a figyelmet különösen az alábbiakra:

- A tevékenység végzése során keletkező veszélyes és nem veszélyes hulladékokat, illetve a bányászati tevékenység során esetlegesen felszínre kerülő hulladéknak minősülő anyagokat azonosító kód szerint be kell sorolni és a környezet veszélyeztetését kizáró módon, a további kezelés, hasznosítás elősegítése érdekében szelektíven kell gyűjteni.
- A hulladékok további kezelésre csak az adott típusú hulladéokra érvényes hulladékgazdálkodási vagy egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező szervezetnek adhatók át. A kezelési engedély meglétéről a hulladék átadását megelőzően Környezethasználónak meg kell győződnie. A keletkező hulladékok kezelése során a hasznosítást előnyben kell részesíteni az ártalmatlanítással szemben.
- A hulladékok gyűjtőhelyeit egyértelműen jelölni kell. A gyűjtő edényzeteket azonosító címkével kell ellátni.
- A keletkező hulladékok átmeneti gyűjtésének céljából munkahelyi és/vagy üzemi gyűjtőhelyet kell létesíteni és üzemeltetni. Üzemi gyűjtőhely létesítése esetén az üzemi gyűjtőhely üzemeltetési szabályzatát jóváhagyásra be kell nyújtani a Hulladékgazdálkodási Hatóság részére.
- A tevékenység végzése során keletkező hulladékok átmeneti gyűjtésének céljából létesítendő gyűjtőhely(ek) kialakításának meg kell felelnie a vonatkozó jogszabályban foglalt követelményeknek.
- A keletkező veszélyes hulladékok kezelése során be kell tartani a vonatkozó jogszabály előírásait.
- A területre bármilyen hulladék beszállítása, ott hulladékgazdálkodási tevékenység folytatása kizárólag hulladékgazdálkodási engedély birtokában végezhető.
- A terület tulajdonosa köteles a terület őrzéséről gondoskodni, az esetleges illegális hulladéklerakást megakadályozni.
- A bányászati tevékenység során esetlegesen felszínre kerülő szennyezett anyagok szakszerű kitermelésével és ártalmatlanításával mentesíteni kell a területet.
- A tevékenység során kitermelt földtani közeget a további felhasználás előtt vizsgálni kell. A talajt vagy más természetes állapotában meglévő anyagot azok szennyezettsége esetén, illetve abban az esetben, ha azokat nem a kitermelés helyén használják fel, hulladéknak kell besorolni és kezeléséről hulladékbirtokosként gondoskodni kell.
- Feltöltésre, visszatöltésre, illetve a terület tájrendezésére kizárólag hulladéknak nem minősülő tiszta ásványi anyag, illetve a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó feltételek teljesülését igazoló dokumentummal rendelkező, szennyeződésmentes anyag használható fel. A felhasznált anyag

eredetét igazoló dokumentumokat, illetve a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó feltételek teljesülését igazoló dokumentumokat Környezethasználónak meg kell őriznie.

- A keletkező hulladékokról nyilvántartást kell vezetni és adatszolgáltatást teljesíteni a Hulladékgazdálkodási Hatóság részére.
- A tevékenység során gondoskodni kell a hulladékképződés megelőzéséről, a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentéséről, a hulladék hasznosításáról, továbbá környezetkímélő ártalmatlanításáról.

Szakkérdésben állásfoglalásom az alábbi jogszabályokon alapul:

Tárgyi előzetes vizsgálati eljárás során – figyelemmel az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 4/A. §-ban valamint az 1. melléklet 9. táblázat 22. pontjában foglaltakra – a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. melléklet 17. pontjában megjelölt szakkérdés vizsgálatát végeztem.

A keletkező hulladékoknak a hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet 2. melléklete szerinti besorolására vonatkozó kötelezettséget a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény [a továbbiakban: Ht.] 63. § (1) bekezdése írja elő.

A veszélyes hulladékok gyűjtésével, illetve kezelésével kapcsolatos szabályokat a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet 3-4. §-a és a 14. §-a szabályozza.

A létesítendő hulladék gyűjtőhelyek kialakításának és üzemeltetésének szabályait az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet 13-17. §-ai tartalmazzák.

A kitermelt talajra vonatkozó feltételeket a Ht. 2. § (4) bekezdése szabályozza.

A feltöltésre, illetve visszatöltésre felhasználható anyagokkal kapcsolatos szabályozás a Ht. 9. § (1) bekezdésén alapul.

A nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség szabályait a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet 4. §-a, 10. §-a, 14-16. §-a tartalmazza.

A Ht. 4. §-a értelmében:

„Minden tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy az a környezetet a lehető legkisebb mértékben érintse, vagy a környezet terhelése és igénybevétele csökkenjen, ne okozzon környezetveszélyeztetést vagy környezetszennyezést, biztosítsa a hulladékképződés megelőzését, a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a hulladék hasznosítását, továbbá környezetkímélő ártalmatlanítását.” (...)

A Hulladékgazdálkodási Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességét a hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről szóló 124/2021. (III. 12.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja és 2. § (1) bekezdése, illetve az 1. § (2) bekezdése szabályozza. «

A termőföld minőségi védelme:

A Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF/01613-10/2024 számú megkeresésében a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. számú melléklet 6. pontjában megjelölt – a termőföldre gyakorolt hatások vizsgálatára vonatkozó – szakkérdés tekintetében szakvéleményt kért a Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Állategészségügyi, Növény- és Talajvédelmi Főosztályának Talajvédelmi Osztályától (a továbbiakban: Talajvédelmi Hatóság).

A Talajvédelmi Hatóság PE/TV/00293-2/2024 számon adta meg szakvéleményét, mely szerint a bánya létesítése vonatkozásában kizáró okot nem talált:

„Hivatkozott számú megkeresésére, a Délegyháza külterület, 039/9-11, 039/24-25 hrsz.-ú ingatlanok egy részére tervezett bányászati és ahhoz kapcsolódó tevékenységekre vonatkozó előzetes vizsgálati eljárásban, talajvédelmi szakkérdés tekintetében a megküldött 2024. február 12-én elkészített előzetes vizsgálati dokumentáció alapján az alábbi előírásokat teszem:

- Az előzetes vizsgálati dokumentáció keretében elvégzett részletes és kiterjedt vizsgálatok eredményeként megállapítható, hogy a tervezett beruházás környezeti hatásai elfogadható mértékűek minden vizsgált hatásviselő esetén.*
- A beruházási tevékenység idején minimalizálni kell a szomszédos területek igénybevételét és megfelelő munkavégzési szabályok és eszközök alkalmazásával meg kell előzni a környező termőföldek szennyezését.*
- Amennyiben a beruházás megvalósítása során a termőföld területeken a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 14. § (1) bekezdésének bármely pontjában leírtak bekövetkezésével számolni kell, a beruházás megkezdése előtt időleges más célú hasznosítás engedélyezését kell kezdeményezni az illetékes Földhivatalnál. A földhivatali eljárásban 400 m²-nél nagyobb terület-igénybevétel, illetve a talajfelszín megbontásával járó, 500 métert meghaladó vonalas létesítmények esetén Osztályunk szakvéleményét a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 2. sz melléklet 2.5. pontja alapján összeállított, mezőgazdasági célú hasznosítást lehetővé tévő rekultivációt, újrahhasznosítást megalapozó talajvédelmi terv alapján adhatja meg.*
- A beruházással érintett ingatlanokról ideiglenesen kitermelt talaj deponálása az érintett ingatlanokon kívül, továbbá mezőgazdasági hasznosítás alatt álló területeken kizárólag engedéllyel történhet.*
- A feltalaj megbontásával járó tevékenységek, egyéb szennyezőanyagok keletkezése során meg kell akadályozni a káros anyagok felszíni és felszín alatti vizekbe való bemosódását, ezáltal a környező termőföldek elszennyeződését.*
- A munkagépek karbantartását és szervizelését a helyszínen nem végezhetik. A munkagépek üzemanyag tankolása helyszínen csak kármentővel ellátott területen történhet.*
- A munkagépek okozta talajtömörödést a munkálatok befejezése után meg kell szüntetni.*
- Mezőgazdasági területen szennyező- vagy egyéb talajidegen anyag, illetve terméketlen földanyag nem maradhat.”*

Örökségvédelem:

A Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF/01613-11/2024 számú megkeresésében a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 3. számú melléklet 4. pontjában megjelölt – a kulturális örökség: műemlékek, műemléki területek védelme, nyilvántartott régészeti lelőhelyek, védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek, régészeti védőövezetek védelmére kiterjedő – szakkérdés tekintetében megkereste Pest Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Örökségvédelmi Osztályát (a továbbiakban: Örökségvédelmi Osztály).

Az Örökségvédelmi Osztály PE/EPO/505-3/2024 számú szakvéleményében a kérelem és mellékletei áttekintése nyomán megállapította, hogy a tervezett kitermelés nem érint nyilvántartott műemléket vagy régészeti lelőhelyet. Fentiekre tekintettel az engedélyezés örökségvédelmi érdeket nem sért, így a létesítést kizáró ok nem merült fel, környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem indokolt.

*

Az érintett nyilvánosság részéről érkezett észrevételek, valamint Délegyháza Község Önkormányzata Polgármesterének ügyfélként tett nyilatkozata tekintetében a Környezetvédelmi Hatóság az alábbiakat rögzíti:

Délegyháza Polgármesterének H/311-8/2024. számú nyilatkozata szerint a településen példaértékű lakossági összefogás valósult meg a tervezett bányanyitás megakadályozása érdekében, mely lakossági tiltakozással Délegyháza Község Önkormányzata egyetért. Polgármester Úr részletesen ismertette a korábban (2011., 2013 és 2014. években) ezen területet érintő, szintén bányanyitási szándékkal folyamatban volt eljárásokat és az ezekben benyújtott engedélyezési dokumentációk lakosság számára aggályos pontjait. A Dokumentáció levegővédelmi tervfejezetében foglaltakat nem fogadja el, mivel azt vélelmezi, hogy a tervezett 5, illetve 3 m magas védőtöltés felszíne is diffúz porforrásként működik majd, továbbá feltételezi, hogy azon a megfelelő gyommentesítést Kérelmező nem fogja elvégezni.

Ezzel kapcsolatban a Környezetvédelmi Hatóság arról tájékoztatja, hogy az előírások, jogszabályok be nem tartását feltételező szempont nem lehet a hatóság számára egy engedélyezési eljárásban mérlegelendő.

A vízvédelmi szempontú – mennyiségi és minőségi problémákat érintő – kérdéseket a vízügyi- és vízvédelmi hatóság környezeti hatásvizsgálati eljárás során kívánta volna vizsgálni.

A termőföld mennyisége védelme tekintetében született szakvélemény a kérelem elutasításának egyik alapja.

A szomszédos lakóövezetben várható közegészségügyi problémák miatt a szakkérdés vizsgálata során szintén a kérelmezett tevékenység keltette hatások indokolták az elutasítást.

Az önkormányzati észrevétel a kiszállításra megjelölt utak minőségi alkalmasságára is kiterjedt: a Dokumentációban megjelölt, Délegyháza 040, 045, 037, 062, 060, 056 hrsz.-ú ingatlanokon vezető önkormányzati utat kiszállítási útvonalnak alkalmatlannak tartja. A várható terhelés okozta állagromlást önkormányzatuk, forrás hiányában nem tudja javításokkal kompenzálni. Az utak minőségének vizsgálata nem tartozik a Környezetvédelmi Hatóság hatáskörébe.

A szállítás okozta zajterhelés vonatkozásában a Dokumentációban bemutatott számítások alapján megállapítható, hogy az a volt TSZ-telep környezetében okoz járulékos zajterhelést, de a vonatkozó közlekedési zajterhelési határértékeket még így sem haladja meg.

A Délegyházi Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzat szintén a bányanyitás ellen érvelt. Észrevételében az életvitelszerűen lakott, de nem lakóövezetbe sorolt TSZ-telepen élők életkörülményeinek romlását (zaj,- rezgés- és porterhelés), valamint az ott élők vizigényeit kielégítő talajvíz-kutak vizének esetleges mennyiségi és minőségi romlását nehezményezte, utalva arra, hogy az ott lakó családok anyagi helyzete nem teszi lehetővé az őket érő hatások enyhítését. A Délegyházi Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzat kérte, hogy a Környezetvédelmi Hatóság állapítsa meg, hogy a bányára engedély nem adható.

Jegyző a Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF/01613-13/2024 számú megkeresés tárgyán túlmutatóan H/311-7/2024. számú levelében véleményt, észrevételt is megfogalmazott a bányanyitás várható

környezeti hatásai tekintetében. Észrevételei megegyeztek Délegyháza Község Polgármestere által megfogalmazottakkal. Jegyző hatáskörében tett megállapítása vonatkozásában a Környezetvédelmi Hatóság az alábbiakat rögzíti:

A kiszállítási útvonal a helyi védettséget élvező vadkörtefától kb. 200 m-es távolságban van, így a forgalom hatása nem éri el. Továbbá a Környezetvédelmi Hatóság egyéb, védendő létesítményt sem azonosított a kiszállítási tevékenység vélelmezett hatásterületén belül.

A PE-06/KTF/31491/2021. számú eljárásba ügyfélként bejelentkezett magánszemély és környezetvédelmi egyesület ez alkalommal észrevételt nem tett.

A Környezetvédelmi Hatóság saját hatáskörben is vizsgálta a kiszállítási útvonal környezetterhelésének nagyságát, illetve a Népegészségügyi Osztály közegészségügyi szempontokat mérlegelve adta meg elutasító véleményét.

Az érintett nyilvánosság részéről érkezett vélemények egyöntetűen a zaj- és porterhelés okán életkörülményeik romlását prognosztizálva kérték a kérelem elutasítását. Többen hangot adtak a tájvédelmi szempontoknak is.

Az észrevételek tartalmaztak az 51-es főút túlterheltségével, illetve a kiszállító út minőségével kapcsolatos problémákat, mely messzemenően túlmutatnak jelen előzetes vizsgálat határain. A Délegyházát érintő hatások tekintetében a kiszállítási forgalom vizsgálatát jelen határozat vonatkozó fejezete tartalmazza.

Az észrevételekre a Környezetvédelmi Hatóság saját hatáskörében, továbbá a szakkérdések vizsgálata során tett megállapítások adják meg a választ.

A fent említettek szerint a Környezetvédelmi Hatóság PE/KTHF/01613-30/2024 számú levele nyomán Kérelmező EPAPIR-20240409-8791 számon reagált a nyilvánosság és Délegyháza Község Önkormányzatának észrevételeire. Válaszai részben egybeesnek a határozatba foglalt szakvéleményekkel. A vízügyi és vízvédelmi hatáskörbeeső kérdésekkel kapcsolatos álláspontot az FKI-KHO szakhatósági állásfoglalásának az indokoló részben idézett része tartalmazza. A talajvíz szintjére gyakorolt hatások vizsgálatát a FKI-KHO környezeti hatásvizsgálati eljárásban kívánta volna tovább vizsgálni.

Kérelmező kijelentette, hogy az 51-es főutat a kiszállítási tevékenység nem érinti. A Környezetvédelmi hatóság a fentiekben rögzítette, hogy az 51 számú főút forgalmi helyzetének vizsgálata túlmutat jelen eljárás keretein, azonban érintettsége egyáltalán nem zárható ki. A Dokumentáció a kiszállítási útvonalát csak az 5107 számú (Bugyi községet elkerülő út) vonaláig határozza meg, azonban jelen tervezési fázisban sem az nem volt prognosztizálható, hogy a bányában nyert haszonanyag hol került volna felhasználásra, sem az, hogy a beszállítani tervezett töltőanyag honnan, milyen úrvonalon érkezett volna.

Kérelmező az észrevételekre nyilatkozva kijelentette, hogy az önkormányzati tulajdonú utak gyengébb szakaszainak feljavítását vállalta volna.

Kérelmező EPAPIR-20240409-8791 számon érkezett egyéb megállapításai vonatkozásában a határozat szakterületi véleményei/szakhatósági állásfoglalása az irányadó.

*

A Környezetvédelmi Hatóság eljárása során vizsgálta a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet, illetve annak 5. számú melléklete alapján a telepítési hely és a feltételezhető hatásterületek érzékenységet, valamint a várható környezeti hatások jellemzőit. Összességében a Környezetvédelmi Hatóság az előzetes vizsgálat során a tervezett tevékenységgel kapcsolatban megállapította, hogy **a termőföld mennyiségi védelme szempontjából, valamint közegészségügyi szempontból a tevékenység engedélyezését kizáró okok merültek fel, a bányászati és a hozzá kapcsolódó tevékenységekre engedély nem adható.**

A Környezetvédelmi Hatóság az eljárása során vizsgálta és megállapította, hogy a tervezett beruházás a létesítés helye szerinti településrendezési eszközökkel összhangban van.

A Dokumentációban nem került – megjelölve, elkülönítve – ismertetésre olyan adat, amely a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 4. számú melléklet 3. b) pontja szerint minősített adat, vagy amely Kérelmező szerint üzleti titkot képez.

A fentiekre tekintettel a Környezetvédelmi Hatóság a Kvt. 71. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 67. § (2) bekezdése és a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdés c) pontja és ca) alpontja, továbbá az Ákr. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A Környezetvédelmi Hatóság a Kvt. 67. § (2) bekezdésében foglaltak alapján PE/KTH01613-27/2024, majd PE/KTH01613-44/2024 számon az eljárás ügyintézési határidejét 45-45 nappal meghosszabbította. A határidő hosszabbítás a tényállás tisztázása okán szükséges volt, tekintettel arra, hogy a szakhatósági eljárás, valamint a szakkérdések vizsgálata folyamatban volt.

Tárgyi ügyben a Környezetvédelmi Hatóság PE-06/KTF/01613-4/2024 számon tájékoztatást adott arról, hogy tárgyi eljárást az Ákr. 43. § (2) bekezdése alapján teljes eljárásban folytatja le.

Az előzetes vizsgálati eljárás tekintetében az ügyintézési határidő a Kvt. 67. § (2) bekezdése szerint 45 nap, mely két ízben meghosszabbításra került.

Az Ákr. 50. § (5) bekezdésének b) pontja alapján az ügyintézési határidőbe nem számít bele az ügyfél mulasztásának vagy késedelmének időtartama – így a tényállás tisztázása céljából bekért iratok benyújtására vonatkozó felhívások kiadása és a teljesítések között eltelt időtartam.

Fentieket tekintetbe véve a **Környezetvédelmi Hatóság jelen határozattal az ügy érdemében a meghosszabbított ügyintézési határidőn belül döntést hozott**, így az Ákr. 51. §-ában foglaltak alapján a PE-06/KTF/01613-4/2024 számú tájékoztatásban foglaltakhoz nem kapcsolódnak joghatások.

A határozatot a Környezetvédelmi Hatóság a Kvtv. 71. § (3) bekezdése és az Ákr. 88. § (3) bekezdése a hivatalában és a honlapján (www.kormanyhivatal.hu/hu/pest) közzéteszi, valamint a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 5. § (6) bekezdése alapján megküldi az eljárásban részt vett **Jegyzőnek, aki köteles a határozat kézhezvételét követő nyolc napon belül gondoskodni a határozat teljes szövegének nyilvános közzétételéről.**

Jegyző a határozat **közzétételét követő öt napon belül tájékoztatja a Környezetvédelmi Hatóságot** a közzététel időpontjáról, helyéről, valamint a határozatba való betekintési lehetőség módjáról.

Az eljárás igazgatási szolgáltatási díjának mértéke a *környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól* szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet [a továbbiakban: 14/2015. (III. 31.) FM rendelet] 1. mellékletének 35. pontja alapján került megállapításra – melyet Kérelmező a PE-06/KTF/31491-2/2021 számú felhívást követően fizetett meg.

Határozatom elleni fellebbezés az Ákr. 116. § (1) bekezdése alapján kizárt.

A döntés bírósági felülvizsgálatának lehetőségét az Ákr. 114. § (1) bekezdése és 112. § (1) bekezdése biztosítja.

A bíróság illetékességét a *közigazgatási perrendtartásról* szóló 2017. évi I. törvény [a továbbiakban: Kp.] 13. § (1)–(3) bekezdései alapján állapította meg a Környezetvédelmi Hatóság. A keresetlevél benyújtásának helye és ideje a Kp. 39. § (1) bekezdése alapján került meghatározásra.

A közigazgatási per illetékének mértékét az *illetékekről* szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése, megfizetésének módját a 74. § (1)–(1a) bekezdése határozza meg, az illetékfeljegyzési jogról a 62. § (1) bekezdés h) pontja rendelkezik.

A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről való tájékoztatás a Kp. 77. §-án alapul, amely szerint, ha egyik fél sem kéri tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság tárgyaláson kívül határoz. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben, az alperes a védiratban kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolási kérelemnek nincs helye.

Azonnali jogvédelemre vonatkozó tájékoztatás a Kp. 50. § (1)–(3) bekezdésein alapul.

Az azonnali jogvédelemre irányuló kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.

Jelen határozatot a Környezetvédelmi Hatóság a *környezetvédelmi hatósági nyilvántartás vezetésének szabályairól* szóló 58/2019. (XII. 18.) AM rendelet alapján hatósági nyilvántartásba veszi.

Tájékoztatásul közlöm, hogy az Eüsztv.9. § (1) bekezdése, valamint a 108. § (5) bekezdése alapján a 9. § (1) bekezdésében felsorolt ügyfél, szervezet, szerv, képviselő stb. elektronikus ügyintézésre köteles.

A Környezetvédelmi Hatóság környezetvédelmi feladat- és hatáskörét, valamint illetékességét a *környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, valamint 5. § (1) bekezdésének c) pontja és (2) bekezdése; természetvédelmi feladat- és hatáskörét, valamint illetékességét a *természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet és 2. § (1) bekezdése, valamint 6. § (1) bekezdésének c) pontja és (2) bekezdése; hulladékgazdálkodási feladat- és hatáskörét, valamint illetékességét a *hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről* szóló 124/2021. (III. 12.) Korm. rendelet szabályozza.

Jelen döntés külön értesítés nélkül, a törvény erejénél fogva **véglegessé válik** az Ákr. 82. § (1) bekezdése alapján. A döntés közlésének napja az a nap, amelyen azt kézbesítették. Az Ákr. 85. § (5) bekezdés b) pontja értelmében a hirdetmény útján közölt döntést **a hatóság hirdetőtábláján** való kifüggesztését követő 15. napon kell közölni tekinteni.

Budapest, 2024. július 24.

dr. Tarnai Richárd kormány megbízott
nevében és megbízásából:

dr. Cserkúti Szabolcs s. k.
főosztályvezető

A kiadmány hitelül:

Kapják: ügyintézői utasítás szerint.

Áz eredeti papíralapú dokumentummal egyező.

Másolatot készítette:

Tulkán Ágnes

Pest Vármegyei Kormányhivatal

Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási

Főosztály

Ezen lap nem része az eredeti iratnak, kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges záradékolás megjelenítését szolgálja

